

# COMPUTER

T E C H N I K A

V. évfolyam, 34. szám

Informatikai magazin

1998. október 27.

„Természetes Vonzás”



36 GARANCIA

**HYUNDAI**

Distribútor:  
Tel.: 452-4600  
Fax: 350-1351

**HRP**  
HRP HUNGARY KFT

**Napló voksolástól  
választásig  
14-15. oldal**

**A legszebbek  
és a legjobbak  
10. oldal**

**Behálózott  
vállalatok  
12-13. oldal**

**Atomhangya  
24-25. oldal**

**Az internet  
és a szerzői jog  
26. oldal**



[www.comptech.hu](http://www.comptech.hu)

FOTÓ: ILOVSKY BELA

**KYOCERA**

Distribútor:

**HRP**  
HRP HUNGARY KFT

1133 Budapest, Véső u. 5-7.  
Tel.: 452-4600 Fax: 350-1351

**LÉZER NYOMTATÓK**



**FS-600**

- 8 lap/perc
- 600 dpi
- többféle nyomtatás emuláció

89.000 Ft+Áfa



**FS-800**

- 8 lap/perc
- 600 dpi
- többféle nyomtatás emuláció
- beépített PostScript II. emuláció

139.900 Ft+Áfa

**Rendkívül alacsony nyomtatási költség!**

**A készlet erejéig!**

**VISZONTELADÓK:**

Office Depot (1) 419-41-56

Prospert Kft. (1) 342-29-89

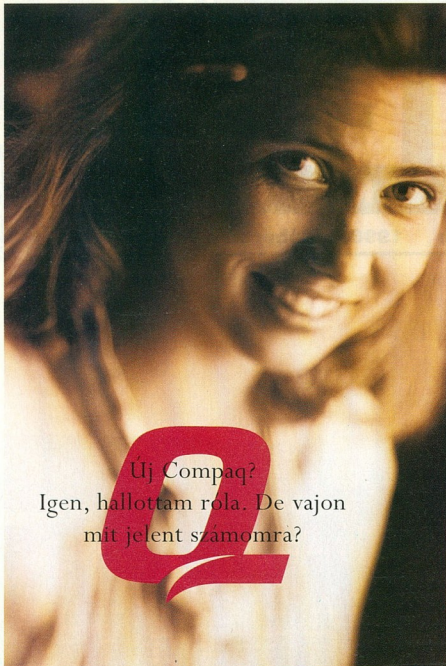
Compugroup Kft. (1) 222-35-61

Pracomp Kft. (82) 311-373

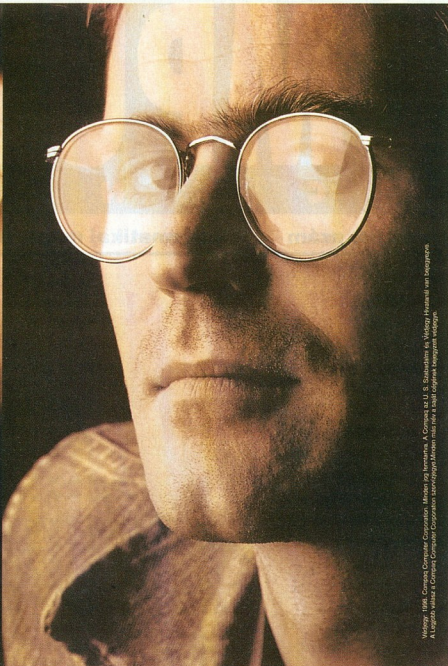
Balaton Elektronika Kft. (87) 412-254

Wintech Kft. (52) 423-235

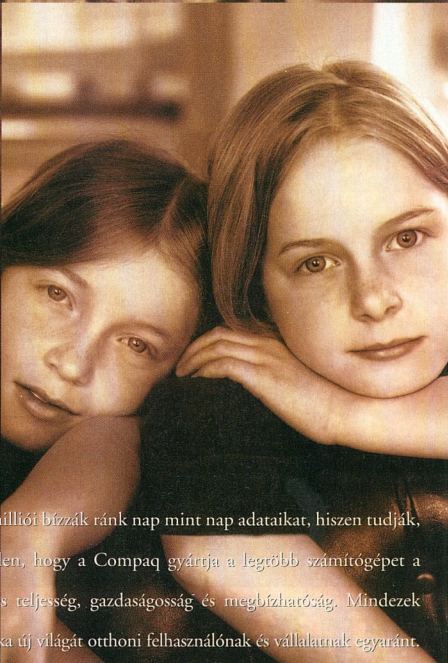
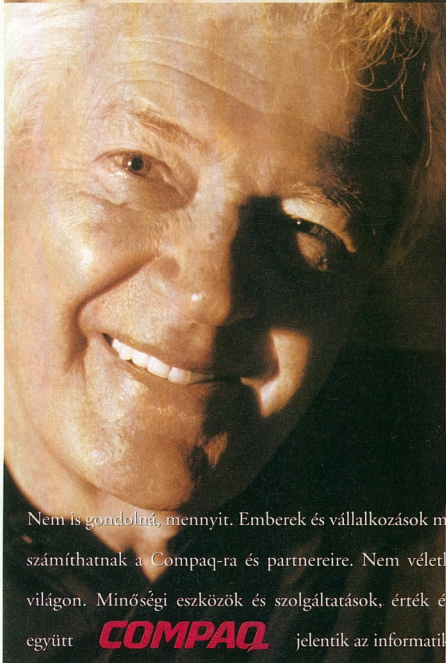
Cmark Kft. (62) 494-04



Új Compaq?  
Igen, hallottam róla. De vajon  
mit jelent számomra?



Magyarországi Compaq Corporation. Minden jog fenntartva. A Compaq az U.S. Szabványok és Mérésügyi Hivatali márkajelző.  
A Compaq, Compaq Corporation, Compaq, Compaq márkák és a Compaq logó védjegyek Compaq Corporation.



Nem is gondolná, mennyit. Emberek és vállalkozások milliói bízzák ránk nap mint nap adataikat, hiszen tudják, számíthatnak a Compaq-ra és partnereire. Nem véletlen, hogy a Compaq gyártja a legjobb számítógépet a világon. Minőségi eszközök és szolgáltatások, érték és teljesség, gazdaságosság és megbízhatóság. Mindezek együtt **COMPAQ** jelentik az informatika új világát otthoni felhasználónak és vállalatnak egyaránt.

Legjobb válasz.

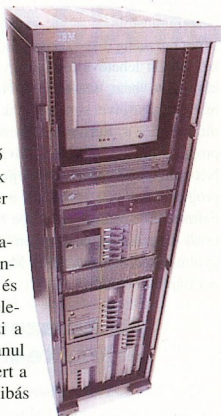
[www.compaq.hu](http://www.compaq.hu)

1124 Budapest, Németvölgyi út 97. Telefon: 458-5555, 457-3600

## Fekete bajnokok

Igazi amerikai stílusú látványosság keretében mutatta be az IBM a „felfrissített” Intel alapú szervercsaládot. A Netfinity névre keresztelt kiszolgálók legkisebbje, a 3000-es a húsz-harminc munkaállomás hálózatok központja lehet, a díjnyertes Netfinity 3500 mindezt különleges megbízhatósággal tetézi a kétprocesszoros, hibatűrő felépítéssel. A nagyobbak már komolyabb szervezetek igényeit is kielégítik, a 7000-es például akár több ezer munkaállomást is kiszolgálhat.

A szervereknél nemcsak a teljesítmény, hanem a folyamatos üzemképesség, a rendelkezésre állás is nagyon fontos. A Netfinity szervercsaládot a legújabb hibafüggetlőségi javítórendszerekkel szerelték fel. A különféle hardverelemek várható meghibásodását akár napokkal előre jelzi a rendszergazdának, aki időben beavatkozhat. Ha váratlanul romlik el valami, akkor sem omlik össze a rendszer, mert a szerverek minden fontos elemét megkezezték, és a hibás alkatrészt menet közben, leállás nélkül lehet cserélni.



## Háttér

Egyetlen kormányzat sem csinál kizárólagos informatikai szerepvállalásból, döntéseiből. Minek mutogassák, milyen rendszer működik a közigazgatásban, hogyan működik a választási informatikai rendszer, mennyi pénzt teremtenek elő a fejlesztésekre. Pedig az informatikai hírek lassan beszivárognak a híradásokba, azokba a műsorokba, amelyeket a választók néznek.

Ez a „szívárgás” – emlékezzünk vissza – azaz kezdődött, hogy a televízió úgy öt éve beszámolt egy új amerikai hálózatról. Az internetről. Majd a mobil telefonokról, a bankkártyákról, a vényellenőrzési rendszerről. Egyre sürgette követék egymást a híradások. Nem ragozom. A tendencia erősödik, kikerülhetetlen, az információs technika behatol a háteret.

Így a köznek nem ártana, ha egy kormányzat, egy parlament sem hagyja ezt az apró háttérnyit figyelmen kívül. Úgy, miként az Európai Unió sem engedte meg magának, hogy ne szabályozzon olyan adatokat területet, mint az az elektronikus kereskedelem. Itthon az is jó volna – kezdenek –, ha a távközlési törvény szólna az internetről. A fejlődés, miként a nevében is benne van: folyamat. Az informatika is.

**Gecece Mariann**

## Kit ver a NetWer 5?

Szakmai ismertetőnek indult, és fura krimivé kerekedett a NetWer 5 bemutatója a minap Budapesten, a Novell székházában tartott sajtótájékoztatón. Kezdjük a szakmai részzel. Mint a Novell vezető munkatársai elmondták, a NetWer 5 széles körben tesztelt címtáralapú hálózati operációs rendszer, melynek egyik erénye, hogy számára a 2000. év problémája nem jelent gondot, semmilyen beavatkozásra nincs szükség az ezredforduló első esztendejének hibátlan informatikai közlésehez, alkalmazása széles körű, árfekvése kedvező. Állításuk szerint a perpatvar épp előnyeiből keletkezett, ugyanis – egy kezdetben ismeretlen megbízó felkérésére – a Mindcraft „Fájlserver-összehasonlítás: Microsoft Windows NT Server 4.0 és Novell NetWer 5” című terméktesztjében szakértőnül módszerekkel, nyilvánvalóan befolyásolt eredményekkel ugyancsak alulértékelt a NetWer 5-öt, és magasan díjazta az NT-t. Magyarán: konkurenciaharc folyt, nem éppen tiszta eszközökkel. A Novell többszöri reklamálása után a Mindcraft felfedte a megbízót, amely nem más, mint a Microsoft (nem volt nehéz rájönni). Adódik a kérdés, perre mennek-e vagy nem? A válasz feltehetően az utóbbi lesz, marad tehát az esetleges megegyezés. No és a NetWer 5.

## Piacvezető a SAS

Az informatika fejlődésével Magyarországon is egyre népszerűbb téma a vezetői információs rendszerek kialakítása és a hozzá kapcsolódó technológiák. A hazai piacon évek óta jelenlévő SAS Institute ebben a témában nemcsak itthon, de világszerte is piacvezető cég. Sajtótájékoztatójukon azt mutatták be, hogy a vezető menedzserek hogyan mozgósíthatják munkatársaikat céljaik eléréséhez, illetve egy új stratégiát is ismertettek, amely az ügyfelek megtartását és megszerzését mutatta be. Mindezt a számítástechnika eszközeivel.

## • O N L I N E •

Ha érdeklí az informatika, ha szeretne képből lenni a számítástechnika világában, látogasson el a Computer Technika Online-ra. Itt nemcsak teljes terjedelmében olvashatja el cikkeinket, de kedve szerint válogathat a régebbi számok között is. Sőt, olyan anyagokkal is találkozhat, melyek csak itt jelennek meg.

### A tartalomról.

- Milyen is a CIA website-ja?
- Egyházak az interneten
- Hackerek és Nagy-Britannia
- Játék: Swat
- A netiketről néhány szóban
- Multimédia: Magyarország CD-Atlasza

## COMPUTER TECHNIKA

A Népszabadság informatikai magazinja  
Internet: <http://www.comptech.hu>  
webesidej: Guards Rt.

Lapalapító: PersonArt Kft.  
A szerkesztő bizottság elnöke:

Lányai László

Felölös szerkesztő: Seleszt Ferenc

Szerkesztő:

Jávorszky Béla Szilárd, Tóth Ibolya

Főmunkatárs: Kilyáky István

Munkatársak: Dujsics Mariann,

Fülöp Norbert, Gecece Mariann, Szabó Csilla,

Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság Részvénytársaság

Felölös kiadó:

Lengyel L. László, vezérigazgató

Szerkesztőség és reklámiroda:

PersonArt Kommunikációs Üzletkötés

1141 Budapest, Kbmócsy utca 5-7

Kereskedelmi igazgató: Lovas Zsolt

Hirdetési igazgató: Gyuráki Attila

1141 Budapest, Komócsy utca 5-7,

Telefon: 469-30-30, Telefax: 469-30-40

e-Mail: [comptech@comptech.hu](mailto:comptech@comptech.hu)

CompuServe: 100324.654

Tördelés, tipográfia: PersonArt

Nyomás: Révai Nyomda Kft.

## Megindult a per a Microsoft ellen

(MTI) A Microsoft amerikai számítástechnikai óriáscég sorsát alapvetően döntheti el annak a monopóliumellenes pernek a kimenetele, amely a washingtoni szövetségi bíróság október 19-én, hétfőn kezdődött. Ebben a szövetségi kormány és mintegy húsz szövetségi állam kormányzata többszöri halasztás után végre megvizsgálhatja, mennyire dolgozott tisztességtelen eszközökkel a nagy szoftveres világvállalat, amikor internetes keresőprogramjának a versenytársakénál jobb piaci helyzetet igyekezett teremteni, elsősorban is a Netscape rováására, amely évekkal ezelőtt elsőként megjelenve a piacon egy ideig 90 százalékos részesedést élvezett.

A Microsoft ellen immár nem csak az a vád, hogy az Internet Explorer a Netscape keresőprogramjának, a Navigatornak a korábbi egyeduralmát megtörte. Ami a washingtoni igazságügyi minisztériumot jobban izgatja, hogy az eladott operációs rendszerek tekintetében (részben a Windowshoz kapcsolódó „extrák” miatt) a Microsoft a piac 90 százaléka megkaparintotta magának. Szakértők szerint elképzelhető, hogy a Microsoft jogi elmarasztalása esetén megindul az óriásvállalat feldarabolásának feldarabolhatatlan folyamata, miként az korábban már számos amerikai matutvállalattal megtörtént más iparágakban. (A témához kapcsolódó linkek a Háló világa rovatban.)

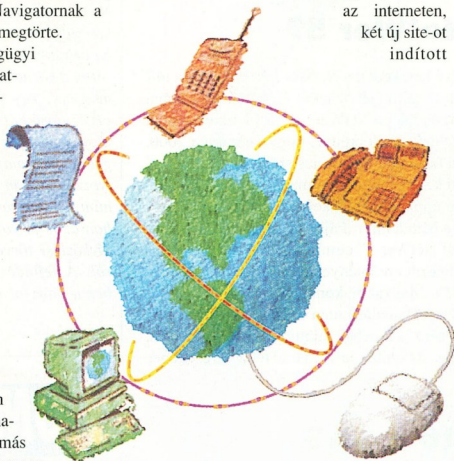
## Netscape: Communicator 4.5

(Newsbytes/CNET) A Netscape bejelentette internetes böngésző-programjának, a Communicator 4.5 verziójának piacra dobását. A Netscape böngészője, amely az első nagy Netscape kliens-szoftver az idén, a cég

Netscape oldalairól ingyenesen tölthető le. A Communicator 4.5 egyik lényeges újítása a smart browsing (okos böngészés), amely többek között lehetővé teszi, hogy a böngésző címsorába beírt szavakra a Netcenter keresője segítségével kereshessünk. A Communicator 4.5 a Netscape Messenger email-program egy új változatát, továbbá a Real Networks RealPlayer valósidejű műsorszóró-programjának 5.0 változatát is tartalmazza. Felmérések szerint a Netscape böngészői az észak-amerikai vállalatok körében egyre nagyobb különbséggel vezet a Microsoft Internet Explorer-előt.

## Az Amazon terjeszkedik

(CNET/Financial Times) Az Amazon.com, a legnagyobb online könyvkereskedő cég terjeszkedik az interneten, két új site-ot indított



Nagy-Britanniában (www.amazon.co.uk), illetve Németországban (www.amazon.de). Az Amazon a sarkában jár a Bertelsmann német médiaóriásnak, amely nemrég jelentette be, hogy 200 millió dollárért megveszi a Barnes&Noble internetes eladási egységének 50 százalékát. A barnesandnoble.com tervei szerint idegen nyelvű könyvet fog árusítani a Books Online-on, a Bertelsmann online könyvesboltján keresztül,

amely a jövő hónapban indul Németországban, Franciaországban, Nagy-Britanniában és a Benelux államokban. Az Amazon úgy időzítette európai megjelenését, hogy megelőzze a Books Online megnyitását, és azt az árlétszállítási stratégiát alkalmazza Európában is, amely az Egyesült Államokban már kitűnően bevált. Az idén egy felmérés szerint az Egyesült Államokban 216 millió, Európában pedig 47 millió dollár értékben adnak majd el könyvet az interneten keresztül. 2002-re ez az érték az USA-ban 2,2 milliárd, Európában pedig 1 milliárd dollár lesz.

## Automatikus metróvonal Párizsban

(MTI) Jacques Chirac francia államfő felavatta Párizs új, 14. metróvonalát. A teljesen automatizált vonalat, amelyen vezet nélkül közlekednek a szerelvények, Météonak nevezik el a nyugat-keleti gyorsmetró francia betűszava alapján. A legkorszerűbb szerelvények hat, igen kellemes berendezésű és tágas kocsiból állnak, melyek – vezető nélkül – hét és fél száz utast szállíthatnak kényelmesen. A Météor-vonalon az új fejlesztéseknek és az elektronikának hála, a szerelvények a szokásos sebesség kétszeresével, 40 km/órával haladhatnak, és csúcsidőben másfél percnél is biztonságosan követhetik egymást.

## Németország lemarad?

(Reuters/CNET) A KPMG Management Consulting felmérése szerint a német vállalatok veszélyes mértékben távol maradtak az elektronikus kereskedelemről: a német cégek három év múlva várhatóan eladásaiuk 5 százalékát fogják az interneten keresztül bonyolítani. Ezzel összehasonlítva a francia vállalatok 2001-ben eladásaiuk 10 százalékát bonyolítják majd a világhálón keresztül, a britek 12, míg a skandináv vállalatok eladásuk 15 százalékát. Az európai átlag a mostani 1 százalékos értékről három év múlva 10, öt év múlva 17 százalék lesz.

## Drága az online vásárlás

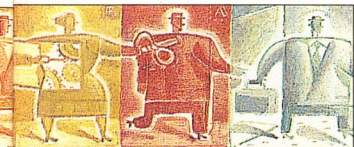
(Internetto/CNET) A Jupiter Communications legújabb felmérése szerint nem a biztonság, hanem az ár a fő szempont az online vásárlóknak. A cég adatai szerint a mintegy 60 millió amerikai web-felhasználó 65 százaléka nem vásárolt még az interneten keresztül. A nem vásárlók 77 százaléka ugyan-



## A hét mondata

„A nulla hosszúságú fájl már nem sűrítető jobban össze.”

Ismeretlen szerző



akkor böngésszi az online boltok kínálatát, és szívesen vásárolna is, ha olcsóbbak lennének a weben kínált áruk. Még az internetes áruházakat egyébként elkerülő internetezők 64 százaléka is vásárolna online, ha árkedvezményt kapna. A felmérés szerint azok, akik vásárolnak az interneten, elégedettek a szolgáltatással, hiszen 95 százalékuk továbbra is vásárolni akar a hálózaton.

## A Symantec felvásárolja

(Munkatársunktól) A Symantec Corporation (SYMC), az üzleti és magánéleti utility szoftverek gyártója október 21-én bejelentette, hogy felvásárolja a szintén szoftver-utánpótló gyártó Quarterdeck Corporation-t. A felvásárlás olyan vezető technológiákat biztosít majd a Symantec számára, amelyek kiegészítik a cég eddigi készleteit, támvnuka megoldásait és Java fejlesztőeszközeit. A megállapodás szerint a Symantec készpénzes tendert ír ki a Quarterdeck kint lévő törzsrészevényeire, ezekért egyenként 0,52 USA-dollárt, összesen – a Quarterdeck tartózáisaival együtt – värhatóan mintegy 65 millió dollárt fizet ki.

# Drog CD: nem a szokásos

Magyarországon először jelent meg kábítószerekkel foglalkozó multimédiás CD-Rom október közepén. Az Elektronikus Publikációs Csoport Kiadó (EPC) Kft. enciklopédikusan dolgozta fel a narkotikumok témakörét (www.epc.hu). A mintegy 2 ezer oldal terjedelmű, 800 fotót és illusztrációt tartalmazó anyagot főként pedagógusoknak, társadalmi szervezeteknek ajánlják, akik foglalkozásukból adódóan gyakran találkoznak a problémával. A CD ki-ki érdeklődésének megfelelően, előre megszerkesztett haladási irányt ajánl, ezzel is megkönnyítve az információhoz jutást. Ám ha valaki ettől a segédlettel el akar térni, szabadon ugrálhat a szócikkek, file-ok között.

A CD-n a kábítószer témáját sokoldalúan közelítik meg. Többek között a botanikus, a vegyész, az orvos, a pszichológus, a rendőr, a jogász és a szociológus szemszögéből vizsgálják. A felhasználó útvonalak között választhat, melyik az az adatscsoport, amelyik a legjobban érdekli. Az Új generáció útvonalat, miként Nagy Eszter szerkesztőszévegezt elmondta, az ifjúságnak ajánlják. Azoknak, akik a legveszélyeztetettebbek, környezetükben bármikor felbukkanhat a drog, vagy esetleg túl vannak már az első „belövésen” is. A narkók hatásán és következményein, az általános tudnivalóin és háttérinformációin kívül ez az ösvény abban is segítséget nyújt,

a drogfogyasztók hová fordulhatnak problémájukkal.

A CD botanikai és vegyész részében azokról a kultúrnövényekről kapunk részletes tájékoztatást, amelyek nem klasszikus kábítószerek, hanem valamilyen formában tartalmaznak hallucinogén szereket. Szemléltetik a narkotikumok vegyületeit, gyógyászati felhasználását is. Egy másik vonalon terítérek kerülnek a „legális”, a „soft” drogok és a kemény narkotikumok, Nagy Eszter elmondta, a nemzetközi kábítószerszlista 150 tétele közül választottak ki mintegy felszázat, s ezek kép-letét, rövid leírását lehet megtalálni a CD-n. – Ám arra ügyeltünk – hangsúlyozta –, hogy előállítási tippel senkinek se szolgáljunk.

A multimédián szintén található egy drogambulancia útvonal, azoknak, akik hívást-szuknak tekintik, vagy rákényszerülnek, hogy a szenvedélybetegék lelki rehabilitációjában részt vegyenek. A rendőr útvonal pedig azoknak hasznos, akik bűnüldözéssel foglalkoznak, nem a kábítószert a szakterületük, rendőri munkájuk során azonban gyakran találkoznak kábítószerral.

A Drog Enciklopédia kezelése – bár óriási az adatbázisa – egyszerű. Saját böngésző-programja van, amelyik szó, szókép-csapat-alapján szelktél, s ragozott formában is rá-talál a keresett alakra.

G. M.

# Át László varázslata

Jágó papagáj sok gyerek ismeri. A madár szinkronhangját, Kassai Károly színész orgáná-nát most egy gyermekeknek készült, oktató CD-ROM-on, a Varázslatos emberi test című hallhatjuk újra. Az oktatóanyag a hazai piacon többek között a Suli-net program számára készített multimédiás csomagjával nevet szerzett Panem kiadó gondozásában látott ither napvilágot. A CD az ember szervezetének felépítését, működését mutatja be Át Lászlóra keresztelt, háromdimenziós csontvázfigurája segítségével. Eredeti kiadója az a brit Dorling Kindersley cég, amelyik a hazai piacon úti- és ismeretterjesztő könyveivel igekezett megnyerni magának a magyar vásárlót. A kiadvány egy sorozat része, amelyet 6–16 éves gyermekeknek, kamaszoknak ajánlanak.

A Varázslatos emberi testet akként fejlesztették – tudtuk meg Tarr Zsuzsától, a Panem igazgatójától –, hogy minél szélesebb korosztálynak szolgálhasson hasznos információival. Át László szintről szintre haladva mutat be egy-egy szervet, szervrendszert, így az érdeklődő egyre mélyebb ismereteket szerez. A szervek működését animációk, mozgó képek szemléltetik, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyerekek egy-egy funkciót – például az emésztést, vérkeringést vagy a légzést – folyamatában lássanak. Az anyaghoz egyszerű kísérletek kapcsolódnak, amelyek a háztartásban megtalálható eszközökkel elvégezhetőek. S hogy a gyerekek ne csak azt érezze, tömönten anyagot kell – még ha játékosan is – megtanulnia, Át Lászlót elvetheti horgászni, reggelizni, futni,

a neki tetsző módon összerakhatja csontjait. Majd megnézheti, mi lett a szerencsétlen figurából. Viszont amikor a gyerek már úgy érzi, mindent tud az emberi test működéséről, a csontváz kérdéseket tesz fel a nebulónak, s ezek jó megválaszolásával felöltöztetheti a mindaddig zörgő csontokból, egy jó nagy szájból és két güli szemből álló csupasz testet.

A multimédiás CD-sorozat következő tagja lesz a szintén háromdimenziós környezetben megjelenített Dinoszaurosztváadászat. Egy múzeumban barárogva táruálnak fel a csemetek előtt a földtörténeti közép-korban élt hullók mindennapjai, az öslényntani kutatások története, az öslényntani feltárásának és feldolgozásának folyamata, a dinók evolúciós fejlődése. Az öslénynek megjelenésén és ki-

pusztulásán keresztül a Föld történetébe, korszakaiba is bepillanthat az érdeklődő gyerek. A Panem terve szerint a Varázslatos emberi testtel és a Dinoszaurosztváadászattal meg nem ér véget a gyerekeknek készült ismeretterjesztő sorozat, hanem évente még 3–4 új Dorling multimédiás CD-t szeretnének lokalizálni.

G. M.

**VARANUS**  
COMPUTER

1007 Budapest, Boker u. 9-11.  
Tel.: 386-1240, 386-1241, Fax: 233-8666-1641  
web: www.varanus.hu

**Azonnal elvethő konfigurációk 1-2 év garanciával!**

**SLAVE:** IBM 233 MK, 16MB SD, 13 GB \$4.500 Ft  
**MASTER:** NTÉL, 233 MKX, 64 MB SD, 25 GB  
**VIRGE:** 4MB VGA, 32CD, SB16 **107.800 Ft**  
**EMPEROR:** ASUS BX, 266 KLMATH, 128 MB  
SD, 52 CD-HDD, WPER, VGA17/32CD, AW694 **191.130 Ft**

**AKCIÓ!**

**MONITOR:** LITEON/DAEWOO  
3 év garancia **26.950/28.500 Ft**

Az árak az áfá-t nem tartalmazzák!  
**FIGYELM!**  
A hirdetésre hivatkozónknál 1998 november 30-ig  
2% engedményt adunk!



# Levéltovábbítás

## internet-suli

Több olvasó is érdeklődött már, hogyan lehetséges szétválasztani az e-mail címünket „privátív” és szemétné válóra. Ez utóbbit akár az interneten járva, akár chat-fórumokon gond nélkül megadhatjuk, a kilétünket pedig csak az arra érdekeseknek fedjük fel.

Komoly fejfájást okozhatnak ugyanis magunknak, ha ugyanazt a munkahelyi vagy otthoni e-mail címünket fűnek-fának megadjuk, mindenhova beírjuk, azaz regisztrálunk programokat és weboldalakat az interneten, ne adj isten még levelezőlistákhoz és hírcsoportokhoz is ezt használjuk.

Kéretlen levelek árasztják el a postáidánkat, ismeretlen elektronikus levélbombát postázhatnak a címünkre válaszul a nekik nem tetsző hozzászólásunkra, vagy az adatainkat kiderítve fenyegethetnek bennünket. Az internet-szolgáltatók az e-mail cím alapján elég sok mindent elárulhatnak az előfizetőkről: ki lehet próbálni egy Finger szerveren keresztül, milyen információk jelennek meg rólunk az e-mail cím alapján.

Ezek fényében nem tűnik felesleges óvintézkedésnek, hogy anonim e-mail címeket is létrehozzunk, esetleg levél-továbbító szolgáltatókat állítsunk munkába. Ha egy ilyen forwardoló e-mail címet ér spamtámadás, a továbbítási lehetőségét egyszerűen kikapcsolhatjuk. Akkor sem veszítünk sokat, ha azt a címet emiatt elveszítjük, legfeljebb más néven regisztrálunk egy új postafiókot.

A hazai Freemail már hónapok óta biztosítja az ingyenes elérés mellett az automatikus levél-továbbítási lehetőséget. Az új postafiók regisztrálásához, és a beállítások módosításához a <http://freemail.c3.hu> címet kell felkeresni. Ha már van itt postafiókunk, a belépés után a bal oldali Beállítások gombra kattintva érjük el a levél-továbbítási panelt. Három lehetőség közt választhatunk, az opció kikapcsolása, levelek továbbítása a megadott címre, illetve egyidejű továbbítás és megtartás. Freemailas címre nem lehet levelet továbbítani, de minden más accountra nyomban továbbítódnak az üzenetek.

Korábban szó esett a csak továbbításra használható, kicsit több beállítási lehetőséget kínáló Bigfootról. A <http://www.bigfoot.com> címen érhető el a szolgáltatás. Ha új előfizetést kell re-

gisztrálnunk, több oldalon keresztül kérik az adatainkat, úgymint név cím, ország, igazi e-mail cím. Mondani sem kell, hogy a regisztráció során tetszőleges személnévet is bevezet a rendszer, sőt akármilyen betűsor jó, „semmi” nevű városból is lehetünk akármelyik országból. A „valódi” e-mail címünk pedig, amelyre alapesetben az üzenetek érkeznek, lehet nyugodtan egy free szolgáltatásnál: a végeleges beállításokat úgyis a weboldalon keresztül érdemes elvégezni.

Figyeljük meg, hogy a harmadik oldal után (ott, ahol már a következő kérdészet) aktív lesz a Finish gomb, vagyis a bejelentkezési procedura végére ugorhatunk. A regisztrálás során ki kell választanunk a kívánt Bigfoot-os címet, például [kuka\\_The\\_King@bigfoot.com](mailto:kuka_The_King@bigfoot.com), de bármilyen más, ennél egyszerűbbet is beírhatunk. (Ha az foglalt, hibátüzenettel visszaküld.)

Amikor már van előfizetésünk, a Bigfoot főlapján a Member's Entrance panelen keresztül léphetünk be. Ekkor már a fő továbbítási címet is megváltoztathatjuk, mondjuk a free accountunk címéről a munkahelyire. Alapesetben a Forward, Distribution és Filtering lehetőségek közül az első, vagyis a sima levél-továbbítás van beállítva: a beérkező levelek csak egy címünkre mennek ki. A középső Distribution opcióval még öt másik címet is megnevezhetünk, ahova egy-egy másolatot kérünk minden levélből. A Filtering lehetőség már feladó vagy tartalom szerinti osztályozást is lehetővé tesz: ha egy bizonyos szó előfordul az üzenetek Subject vagy From sorában, vagy a levél törzseben, akkor mindenestül kidobhatjuk, vagy utólagos vizsgálatast egy free postáidánkba küldhetjük.

A Bigfoot segítségével meg lehet oldani, hogy a weboldalunkon szereplő e-mail címünk (amely a spamküldők szabad prédája) valami@bigfoot.com legyen, és a rendes postáidánkba csak azok a levelek továbbítódnak, amelyek a bennük szereplő szavak alapján valóban nekünk szólnak. A spam minden értesítés nélkül a szemétnébe végezhető, vagy a direkt erre való free e-mail címünkre mehet tovább.

## A HÁLÓ VILÁGA

**LYCOS CYBERSAFARI.** A múlt héten kezdődött el a népszerű Lycos keresőoldalon nemzetközi versenye, amely segítségével minél több ember szeretnének megismertetni az internet, illetve a világhálón való keresés lehetőségeivel. A résztvevőknek szők különböző site-on kell mutatniuk az információk után a különböző díjakért. Internetcím: [www.spa.org/cybersurfari](http://www.spa.org/cybersurfari).

**MS VS. DOJ.** Az október 19-én kezdődött amerikai igazságügy-minisztérium (DOJ) és Microsoft közötti bírósági tárgyalásról mindkét érintett folyamatosan tájékoztatást ad az interneten. Hogy a Microsoft látja: <http://www.microsoft.com/presspass/trial/>. A <http://www.microsoft.com/presspass/doj/doj.htm> címen található oldal a Microsoft archívuma, ahol az ügyvel kapcsolatos dokumentumok és egyéb fontos információk találhatóak. A <http://www.microsoft.com/presspass/doj/timeline.htm> címen az ügy teljes kronológiája található. A <http://www.microsoft.com/presspass/doj/background.htm> címen megjelent újságcikkek és egyéb háttérinformációk találhatóak. A másik oldal: <http://www.usdoj.gov/atr/whatsnews.html>. A CNET híroldalai ([www.news.com](http://www.news.com)) a tárgyalás valamennyi napjáról részletesen beszámolnak.

**WWW-ARCHIVUM.** Gyűjteményének részeként a washingtoni Kongresszusi Könyvtár 44 szalagot készített, amin két terabyte terjedelemben (ez körülbelül az Encyclopedia Britannica 2000-szerese) rögzítették a World Wide Web teljes 1997. januári és februári tartalmát, adta hírül az AP. „Minden héten a weboldalak 1 százaléka eltűnik vagy átalakul – mondta Robert Zich könyvtáros. – De néhány még pontosan olyan, mint 1994-ben volt, amikor kezdtünk.” A felvételek a <http://www.alexia.com> címen tekinthetők meg.

**PEDOFIL AOL?** A floridai fellebbviteli bíróság visszautasította egy nő kérelmét, aki beperelte az America Online-t (AOL), mert egy szexuális bűncselekményért elítélt előfizetőjük a cég egyik chat csoportja – beszélgetőcsatornáját – használta fel arra, hogy a nő 11 éves fiának pornókéztartást adjon el. Amint az AP/Washington Post írta, a bíróság szerint szövetségi törvény védi az online szolgáltatókat, hogy ne vonják őket felelősségre az előfizetőik tetteiért. A kereset úgy írta le az America Online-t, mint a „pedofilok és gyermekpornóárusok csomagküldő szolgáltatója”.

Vértes A. Balázs

(motodog@freemail.c3.hu)

# Azt értem, hogy az Internet az üzlet jövője, de van-e megfelelő szerverem?



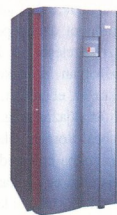
**Netfinity**  
Intel-alapu NT  
alkalmazás-szerver



**AS/400**  
Integrált, könnyen használható,  
széles alkalmazás választékkal



**RS/6000**  
Megbízható és  
robosztus - UNIX  
alkalmazásokhoz



**S/390**  
Nagy megbízhatóságú  
a kritikus üzleti  
alkalmazásokhoz



e-business

## Az biztos, hogy kell egy IBM szerver

– hogy terveit valóra válthassa. Akár kis-, akár nagyvállalkozást vezet, az e-business nélkülözhetetlen tervei megvalósításához. Ha azt akarja, hogy cégében mindenki együtt dolgozhasson az intraneten, ha a célja, hogy új ügyfeleket szerezzon, akkor szüksége lesz egy erős, megbízható és biztonságos szerverre. Kell egy szerver, de nem akármilyen!

**Tudjuk, ugyanaz a szerver nem felelhet meg mindenkinek.** Épp ezért kínál az IBM négy különböző szerver családot, amelyek mindegyike a legmodernebb IBM technológiákra épül és egyike biztosan illeszthető az Ön cége méretéhez és jövőbeli terveihez. Természetesen az IBM szerverek teljes vá-

lasztéka lehetővé teszi az internet technológiára (Lotus Domino, Java és TCP/IP) épülő alkalmazások használatát.

## Az IBM szerverekkel Ön is bekerülhet az Internet vérkeringésébe.

Készen áll, hogy a jövőbe tekintsen?

Akkor hívja további információért a 06-80-200-083-as zöld számot, vagy látogasson el a [www.ibm.com/servers](http://www.ibm.com/servers) címre. Biztosan tudunk az Ön igényeinek megfelelő szervert ajánlani.



Nagy megoldások egy kis bolygónak

# Egy mindenkiért, mindenki értem

## Csapatjátékok a számítógépen

A csatár egy alzással felérő kőteny után czerrel robot a hátvéd mellett a kapu felé, a tizenhatoson belül egy újabb csel, ezúttal a bénázó kapus az áldozat, lövés, és a labda máris könnyed eleganciával hull alá a kapu bal sarkába. A korong örült pillanattal pörög-forong-cikázik, a két játékos először a korongot, aztán pedig egymást veszi kezébe. A 10-es játékos kábé olyan lazán keni fel a palánkra az ellenfelét, mintha egy pírítóvat vajzna meg. A legék ura, Micheal Jordan elképesztő magasságokba emelkedik, de a zásolás előtt egy pillanattal sikerül kiverni a kezéből a labdát.

Nagyjából ilyen helyzetekbe kerül(het)nek azok, akik valaha is játszottak már a számtalan számítógépes csapatjáték valamelyikével. Igaz ugyan, hogy mindegyik más-más, de egyvalamiben mégis megegyeznek: minden esetben rendkívül jól szórakozunk. A csapatjátékok népszerűsége az elmúlt öt évben elképesztő módon megnőtt. Ez persze érthető is, hiszen ki ne szeretné a jól ismert csocset (például én), a gombfocit, vagy ki ne látott volna görkorisokat, akik jég helyett betonon játszanak, korong helyett pedig gumilabdát passzolgatnak. Ugyanakkor sokan vannak olyanok is, akik maguk szeretik eldönteni, hogy ki legyen a jobbszélén, ki legyen a hátvéd, és ki kapja a középső posztot. Röviden: mindenki szeretne egy csapatot irányítani, rá-

adásul ha még részesei is lehetnek a győzelmi mámnak, annál semmi sem lehet jobb dolog.

A számítógépes csapatjátékok terén az egyik legnépszerűbb az Electronic Arts által kiadott NHL-sorozat. Az első rész (NHL '93) még nem volt igazi áttörés, persze ekkor még nem PII-esekre optimalizálták a programokat. A grafika VGA volt, a figurák korántsem nevezhetőek élethűnek – na persze ez elég ha pixelből álló játékosról igencsak nehezen mondható el –, a játék is sokkal áttekinthetlenebb volt. De végre egy csapatban játszhattunk, egy csapatért. A sikerszéria az NHL '95-tel kezdődött, s ezt a napokban megjelent NHL '99 csak tovább erősítette. Az igazi játékmágusok szerint a jégkorongos szimulációban egyértelműen az NHL-sorozat az egyeduralgó, más hasonló stílusú játékok a nyomába nem érhetnek. No persze ilyen temérdek szolgáltatással és tartalommal nem is nagyon lehet versenyezni. Számtalan kameranézet, a játékosok tetszés szerinti cseréje – ez a sorozat nem mindegyik darabjára érhető –, kedvünk szerinti csapat-összeállítás, a büntetőlévélsek gyakorlása, barátságos meccsek és még sorolhatnánk. Az NHL mégsem emiatt sikeres (8 millió eladott példány), hanem attól a „képességétől”, hogy a játékoskal képes elhitetni: ő most egy 15 éves stadionban van, és a szurkolók csakis rá figyelnek, a játékosok érte élnek.



Európában talán még népszerűbb a focis játékok. Itt ezektől aztán van bőven. Ilyen kupa, olyan soccer menedzser. A futballprogramok története körülbelül 10-12 évre nyúlik vissza. Valamikor a nyolcvanas évek közepén Jonathan Montgomery fiatal programozó a saját szórakoztatására írt egy programot, melynek a Soccer nevet adta. Egyesek szerint ez volt az első valóban játszható fociprogram, persze a kor Amigá-s és Commodore-os színterületén. Ezután gyakorlatilag évenként tucatszámra jelentek meg annak a bizonyos bőrnék a rugdosásával foglalkozó játékok. Nagyon sok jó program is született, a királyra mégis 1998-ig kellett várnunk. A világbajnokság tiszteletére az Electronic Arts kiadásában megjelent a World Cup '98, amely letarolt minden elismerést, amit csak lehetett. Mellesleg itt jegytem meg, hogy a számtalan program közül egyedül ez kapta meg a „világbajnokság hivatalos játéka” kitüntető címet. Nem is lehetünk panaszra: 3D-s grafika, minden játékosnak különböző arca van, speciális mozgások tömkelege, profi kommentátorok – a szakma legjobbjai kölcsönöztek hangjukat –, és a legényesebb: a hihetetlen érealg.

Ebben a témában a másik nagyágyú a FIFA-sorozat, amelynek szintén idén jelenik meg legújabb része. Az ígéretek szerint a FIFA '99 a World Cup '98-at is túl fogja szárnyalni. Szintén idei termék az Ultimate Soccer Manager '98, ahol nem labdakezelési techni-

kánkra, hanem kreatív elménkre és üzleti érzékünkre van szükség. Itt ugyanis egy futballklub menedzseri teendőit kell ellátnunk annak minden előnyével és hátrányával.

Szándékosan a végére hagytam a legjobb és legviccesebb programcsaládot, az NBA-sorozatot. Ha jól emlékszem, az első igazi profi kosárlabdás játék 94-ben jött ki. Ezt követte az NBA '95, és még az idén piacra dobják a legújabb titánt, az NBA '99-et (milyen érdekes, hogy ez is Electronic Arts szerzemény). Vannak különleges kiadások is, ilyen az NBA JAM és a Streetball Jam. Mindegyik program – kivéve a SJ-t – megegyezik abban, hogy az amerikai profiligát játékosaival játszhatunk, és ha kedvünk tartja, akár lehetünk Michael Jordan, Charles Barkley vagy John Stockton is. A hangulatra mi sem jellemzőbb jobban, mint hogy zásolások közben a lehető legnevetesebb figurákat mutathatjuk be, sőt egy kód segítségével a játékosok fejét a többszörösére is felnyithatjuk (vízfej-effektus). Természetesen itt is összeállíthatunk csapatokat, az idény közben is lehetőségünk van újabb játékosok választására, és a nekünk nem tetszőket el is adhatjuk.

Aki ezek után kedvet kapott egy kis virtuális ügyeskedésre, annak csak egyet tanácsolhatok, időnként csípje meg magát, hogy biztos legyen abban, nem álmodik.

Kláyky István  
(icc@comptech.hu)





# Az új HP 2000 Series színes nyomtatói. Néhány sebességi rekord megint megdőlt...



lag, ezáltal nem a sivatagban, hanem az íróasztalon.

Percenként négy színes, teljesen telített oldal – ezzel a teljesítménnyel a HP 2000C és 2500C modelljei nagy valószínűséggel a világ leggyorsabb asztali nyomtatóinak számítanak. Hogy mi teszi őket azzá? A HP egyedülálló megoldása: a Modular Ink Delivery rendszer.

Először is a négy nyomtatófej mindegyikét közel 2 cm szélesre terveztük, azaz jóval szélesebbre, mint amekkora fejjel más tintasugaras nyomtatók rendelkeznek. Aztán minden egyes nyomtatófejet annyi fűvökával láttunk el, amennyi néhány más tintasugaras nyomtatóban összesen lenni szokott (egészen pontosan 304 darabbal, amelyeken keresztül egyetlen nyomtatófej másodpercenként 3 648 000 tintacseppet tud célba juttatni). Mindezek eredményeképpen született meg egy olyan nyomtató, amely impozáns, 2 cm-es sávban képes nyomtatni a nyomtatófej egyetlen mozdulatával – azaz ötször gyorsabban, mint az eladási listák korábbi csúcstartója\*. Persze a sebességnek általában ára van, de a mi esetünkben a fenntartási költségek is alacsonyabbak.



A HP 2000 Series gépeiben mind a hosszabb életű tintatronok, mind a nyomtatófejek külön-külön cserélhetőek. Vagyis ha egy tintatron kifogyna. Önnek csak ezt az egy egységet kell kicserélnie, és nem a teljes színpaletta.

Ha ehhez hozzászámítja még az eddignél jóval hosszabb élettartamú nyomtatófejeket is, akkor kiderül, hogy egy olyan nyomtatóval dolgozhat, amely hozzávetőlegesen 24 000 színes oldal nyomtatására képes (ez körülbelül 5 évet jelent egy átlagos felhasználó esetében) – anélkül, hogy bármilyen egység cseréjére kellene gondolnia. Ám ha valamit mégis cserélni kell, a HP 2000 Series elég intelligens ahhoz, hogy erre fel is hívja az Ön figyelmét: a beépített Smart Printing Technology nyomtatófejekbe és tintatronokba illesztett okos chipjei révén folyamatosan ellenőrzi a nyomtató teljesítményét.

Mindez együtt egy olyan nyomtatót nyújt Önnek, amely az egyik leggyorsabb a világon és amelynek a működtetése is gazdaságos. Amit más sebességi csúcstartókról ugye, nemigen mondhatunk el.

 **HEWLETT  
PACKARD**  
Expanding Possibilities

HP 2000C 15 felhasználójig javasól. Kapható HP 2000C változatban is, Jet Direct külső nyomtatószervevrel és plusz papírtálcával.

HP 2500C 12 felhasználójig javasól, második papírtálcával és A3-as nyomtatási képességgel. Kapható HP 2500C változatban is, Postscript és MIO hálózati kiegészítéssel 0999 márciusától.

\*HP DeskJet 690C.

Ha több információt szeretne a HP termékeiről, kérjük, látogasson el web oldalunkra a <http://www.hp.hu> címen. HP Hot-Line: 343-030

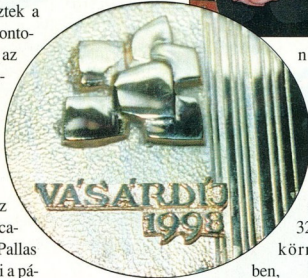
# A legszebbek és a legjobbak

## Vásár után díjakról, érdekességekről, újdonságokról

A Compair '98 vásárdíj átadása is ugyanúgy zajlott, mint eddig valamennyi. A kiállítási pavilon központi terén álló színpadon, a vásár zsvajvári túlkiabálva hirdették ki a legszebb standot állítókat, illetve a valamely szempontból legjobb szolgáltatást, terméket nyújtók nevét. S hogy milyen szempontok alapján, kit illet meg a vásárdíj, azt az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságnak, az Informatikai Vállalkozások Szövetségének, a Neumann János Társaságnak a képviselőiből álló szakmai zsűri döntötte el. Ihrig Péter, a Compairt szervező Comexpo ügyvezetője az átadási ceremónia előtt elmondta: főként fiatalokból álló csapatok, cégek neveztek a díjért. A bírálóbizottsághoz egészen pontosan 18 pályamű érkezett – összegzett az ügyvezető –, zömmel vállalati rendszerek, kereskedelmi szoftverek, humán szolgáltatások és közvetlenül a kiszolgálást segítő programok. A díjak, mint mondta, egyenértékűek, a díjazottak között már nincs rangsor.

A vásár oklevélét a hagyományhoz híven az idén is 3 cég kapta meg. Az Arcanum Databases kiadó Verstár '98 és A Pallas Nagylexikona CD-Romjait emelték ki a pályázók közül. Binak Sándor, a kiadó ügyvezetője elmondta, a verstár ötven magyar költő

alkotását, így verseit, fordításait tartalmazza, s mintegy ötóránnyi hangzóanyag hallható a CD-n. Második díjazottként az Elsoft ügyvezető igazgatóját, Lencsés Sándort szőlítették a pódiumra. A cég Píramis



szert. A Profi Trade 90, mint a harmadik nyer-



A három díjazott

FOTÓ: LOVSKY ZSÓFIA

tes, 1,5-ös internetkereskedelmi szolgáltatási csomagjairól, a Virtual Shop Townért kapta meg az oklevélet. Csík Károly ügyvezető elmondta, a program fejlesztésénél különösen a biztonságra, a net-modulra figyeltek.

Végül Ihrig Péter a legmutatósbab standot építőket sorolta el. A legszebb kiállítási helyet építő az Antenna Hungára lett. Standjuk kék UV-fényben sugárzó, emeletes építmény volt. Kiemelten szépek találták még a zsűri az Apollo Computer és a Pannon GSM standját is.

ben, integrált vállalati, ügyviteli rendszer. A Profi Trade 90, mint a harmadik nyer-

G. M.

## Színes hálózatok

A Compairén járva a sok króm, nikkelt és üvegsoda között egyszer csak egy tarka strandlabda libbent életem, s kicsit lazítani engedett a sok munkát vagy tanulást szolgáló ketycere között. Játsszunk egy kicsit, mondjuk az Internet Játékházban (<http://www.jatekhaz.skicc.hu>). Ezen a különleges találkázási helyen minden van, ami a játékkal kapcsolatos. Szervezetek, rendezvények, klubok, kiállítások, a játékos nevelést, játékot szerető érdeklődők számára. De a Játékház adatbázisában, illetve archívumában – melyek folyamatosan bővülnek – található papírhajtogatások, fejtörők, fotóretjvények, társas-, irdalmi- illetve képzőművészeti játékok, de az oktató-nevelő munkát segítő cikkeket, tanulmányokat is olvashatunk. A [jatekhaz@skicc.hu](mailto:jatekhaz@skicc.hu) e-mail címen várnak közérdekű kérdéseket, játékpártnereket, megfjéteseket, új híreket. Levelezőlista: [subs.jatekos@skicc.hu](mailto:subs.jatekos@skicc.hu), de jelentkezni lehet a hagyományos posta hollójával is, az 1277 Bp., Pf. 111. címen.

A másik színes hálószem a kétszékűvált eredeti nevű „Első Magyar NAPvadás Kft.”

([www.napvadasz.hu](http://www.napvadasz.hu)), melynek tevékenységi köre sem mindenNAPI, inkább egyNAPI. Ugyanis jövőre, 1999. augusztus 11-én Magyarországról is látható lesz egy ritka és egészen különleges csillagászati esemény: a teljes napfogyatkozás. A mintegy 110 kilométeres sávban, mely a Szombathely–Siófók–Szeged tengely mentén 55-55 km szélességben húzódik, részesei lehetünk annak a csodálatos jelenségnek, mikor a szemünk láttára „eltűnik” a ragyogó, fényes Nap, s pontosan 2 perc 22 másodpercig tart a napfogyatkozás. A furcsa, sárgás színű fényben jól megfigyelhető lesz a fényes Vénusz, vagy a Merkúr. A [napvadasz@mail.mataev.hu](mailto:napvadasz@mail.mataev.hu) címen további információt is kaphatunk a helyszínekről, az ottani kísérő rendezvényekről. Iskolák, szakkörök már most érdeklődhetnek ingyenes előzetes, szakszerű előadásokról e témában. Vigyázat! Legutóbb Petőfi látottat ílyet (1842-ben), s a következőre még sokat kell várni (2081-ig)! Addig is hívják ingyen a 06-80-200-775-öt!

Farkasné Fülöp Hajnalka

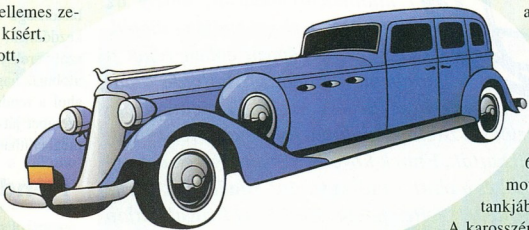


## Autó '98/99 – Kerékvilág

Ha nincs is Önnek, Kedves Olvasó, 107 millió forintja, hogy megvásárolja a világ (egyik) legdrágább személygépkocsiját, akkor is érdemes számítógépére telepíteni a Kossuth Könyvkiadó és a Népszabadság közös multimédia-lemezét, az „Autó '98/99 – Kerékvilág” című, kellemes zenével, szép szövegmondással kísért, filmbejársásokkal gazdagított, látványos katalógust. Ismereteink szerint ez a lényegében naprakész szoftver – amely Európa, Ázsia és az Egyesült Államok 54 autógyárának jó 1600 modelljét foglalja magába – egyedülálló a magyar multimédia-kínálatban.

Olyan ez a katalógus, mint a megsokkott, nyomtatott elődei, társai, csak más – mert könnyebben, gyorsabban kezelhető akár 486 DX4 processzorral és régebbi Windows operációs rendszerrel működő számítógépen is. A kocsikatalógus igazán Pentium-lapkás, Win 95-ös környezetben érzi jól magát. Kár, hogy alkotói nem

„hangszerelték” Windows 98 és NT 4.0 operációs rendszerek alá is; aligha drágította volna a kiadást, viszont a mostaninál nagyobb közönséghez juthatna el.



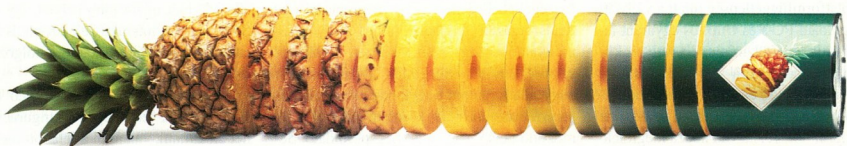
A kiskocsiktól a családi autókon, terepjárókon át a luxus- és sportautóig felvontatott modellek majd harmincféle, elsősorban műszaki paramétereit rendszerezi a katalógus adattára – mondta el az autós lézerlemez bemutató Juhász Lajos, a Kossuth Kiadó sajtófőnöke. – A gazdag

kép- és filmanyagnak köszönhetően jó néhány koci belülről is megtekinthető. A legek iránt érdeklődők 15-féle szempont szerint listázhatják számítógépükön a katalógusba felvett járműveket. A lézerkorong a kocsvásárlásban is segítség lehet, mivel a felhasználó beállíthatja a saját igényei szerinti paramétereiket (méret, gyasztás, típus, ár, és így tovább), és gombnyomásra megjelenik az ajánlati lista.

Az ám, még adások vagyunk a cikk elején említett legdrágább koci nevével, típusával. A 107 millió forintos csoda a Bentley Continental. A 6750 köbcentiméteres, V8-motor teljesítménye 400 lóerő, tankjába 108 liter üzemanyag fér. A karosszéria: 5342 mm hosszú, 1878 mm széles, 1475 cm magas. A 2450 kg tömegű jármű 6 másodperc alatt gyorsul 100 km/óra, végsebessége 249 km/ó. A katalógusban szereplő legolcsóbb kiskocsi a Deawoo Tico 800, alapkvitelben 1,25 millió Ft-ra teszik az árát.

**Kulcsár László**

(kulcsar.laszlo@ligetpress.datanet.hu)



Termelő

Viszonteladó



e-business

Ne aprózza el magát! Időt és pénzt nyer internet technológiánk segítségével.  
www.ibm.hu Tel.: (80) 200 083

**IBM**

Nagy megoldások egy kis bolygónak



# Behálózott vállalatok

*Egyre gyakrabban hallhatunk az intranetről, ám sokan még ma sem tudják, mit is jelent ez a fogalom. Az intranet gyakorlatilag olyan cégen belüli kommunikációs hálózat, amely az internet technológiáján alapul.*

*Nagy előnye éppen ebben rejlik a korábban alkalmazott hasonló rendszerekhez képest. Ezeket ugyanis a cég saját alkalmazás-fejlesztői készítették, akikre a folyamatos testre szabást és fejlesztést is rábízhatták. Ennek következtében függtek a program írójától, a megbízótól és a platformtól egyaránt, ráadásul a kliens programot is gépként kellett feltelepíteni. Kezük alól rugalmatlan és drága rendszerek kerültek ki, de a felhasználóknak is sok időbe telt, míg használatukat elsajátították.*

**E**rre a problémára jelentett megoldást az internetről már jól ismert web-formátum megjelenése a belső hálózatok felhasználói felületén. Kézenfekvő és mindenütt egyésleges megoldásainak köszönhetően a kezdők is könnyedén eligazodhatnak rajta, és ha egyszer már megtanulták a kezelését, bármely cég intranetjén hasznosíthatják tapasztalataikat.

Az internetes technológiának köszönhetően a rendszer bevezetése is leegyszerűsödött. A platformfüggetlenség miatt a vállalati szerver például PC-s és Unix-os egyaránt lehet, ráadásul mellettük minimális web- és kliensszolgáltató programra van csak szükség. Nagy előnye még az egységes adatbázis, az az minden felhasználó ugyanazon adatokhoz férhet hozzá, feltéve, ha van hozzá megfelelő jogosultsága.

## Nem csak nagyoknak

Baján Péter, a Synergon Informatika Rt. Vállalati Rendszeres Üzletág vezetője szerint ma már egy átlagos magyarországi cég számára nem jelenthet problémát az intranet hálózat kiépítése. Hiszen a legtöbb vállalatnál a dolgozók csaknem mindegyikének van saját PC-je, amelyeken a Windows 95 vagy 98 fut. Az alap hálózati infrastruktúra többnyire szintén létezik, így elvileg semmi akadályja az intranet kiépítésének.

Az, hogy mikortól érdemes belső hálózatban gondolkodni, nem annyira a cég-, inkább az adatfoglalom nagyságától függ. A vállalatoknál belül fellelhető információkat strukturálni, megszorgozni, mindenki számára elérhetővé kell tenni. A működés hatékonyságát növelheti a belső levelezés, a hírekkel szolgáló

virtuális falújság, a munkák és dokumentumok menedzselése. Mindezt ráadásul fokozatosan, az igényeket és az anyagi teherbírást figyelembe véve lehet kiépíteni, ezért a rendszer előnyei azonnal érezhetőek. Mindenképp érdemes gondot fordítani az intranet tartalmi részére is. Semmit nem ér például egy idejétmúlt árlista, vagy egy hanyagul vezetett határidőnapló. Az elavult információk gyakorlatilag használhatatlanná teszik a rendszert, elpocskolva a beruházásra fordított összeget. Érdemes ezért megfontolni egy rendszerzergada felvételét, teljes vagy rész-munkaidőben, így nem a képzett munkatársaknak kell bütökölgetniük a hálózatot. A nagy adatfoglalom hagyományosan jelentős papírfelhasználást is jelentett, ami egy jól működő belső hálózattal megspórolható. Segítségével a munkáltatói költségek is csökkenthetők, hiszen kevesebb adminisztrátorra van szükség, ami viszont a termelékenységet javítja.

## Igények és árak

Az intranet kiépítése legtöbbször a cég fejlődésével, növekedésével párhuzamosan történik. Emellett igényeinknek megfelelően választhatunk az egyes megoldások közül, amelyek legtöbbször kapacitásukban és működésük biztonságában térnek el egymástól. A Windows NT platformon működő intranet – például Compaq hardverekkel és a szoftverekkel együtt – kettőmillió forint körüli összegbe kerül, amihez hozzá kell még számolni a fejlesztői költségeket is. A Unix alapú rendszer költségei ennél nem sokkal magasabbak, a hardver körülbelül 1,5-2 millió forintba, míg a szoftver 500 ezer forintba ke-

rül. A Unix a Windows NT-nél biztonságosabb, ám az utóbbi népszerűsége ennek ellenére töretlen. Ennek egyik oka a Unixhoz kapcsolódó előítéletekben keresendő, hiszen sokan nehezen adminisztrálhatónak tartják ezt a rendszert. A felső kategóriába tartozó SUN, HP és IBM többprocesszoros, magas biztonsági szerverei 20 millió forintnál kezdődnek, amihez a meglehetősen drága szoftvereket is meg kell még vásárolni. Az utóbbiak nagy vállalatok számára hasznosak, ahol a rendszer biztonsága különösen nagy szerepet játszik, hiszen akár az egész céget megbenhíthatja egy komolyabb hiba.

## Rendszeres előnyök

A Cisco Systems intranetje, a Cisco Employee Connection jól példázza az internet és World Wide Web technológián alapuló vállalati hálózat nyújtotta előnyöket – kezd a bemutatást Tázló József, a Cisco Systems Magyarország rendszermérnöke. Legyen szó akár egy új termékkel kapcsolatos bemutató előadásanyag letöltéséről, üzleti út megismeréséről vagy a dolgozó PC hibájának bejelentéséről – ezek mind elérhetőek a világ 125 Cisco kereskedelmi kirendeltségét magában foglaló intranetjén keresztül. Korábban a vállalatok az intranetet majdnem kizárólagosan egyirányú, friss információk (árak, promóciók, termékjellemzők) terjesztésére használták. Ma már egyre több helyen, így a Cisco Systemsnél is interaktív elektronikus szolgáltatások széles választéka áll a dolgozók rendelkezésére.

Az intranetben keresztül a Cisco hálózati berendezések tetszőleges konfigurációját lehet előállítani, valamint a feladatot megrendelőnek részletes információit (számlázási és szállítási cím, kiszállítási idő, és így tovább), a nap 24 órájában bármikor lekérdezni. Az áru útja a gyártól egészen a felhasználóig nyomon követhető a nemzetközi szállítási cégek web-alapú rendszereivel. Mindez – az információk aktualizálásától eltekintve – emberi beavatkozás nélkül működik, ami nemcsak a hibalehetőségeket, de a költségeket is jelentősen csökkenti.

A Cisco intranet hálózatának interaktív szolgáltatásai csökkentik a dolgozók ismétlődő rutinfeladatainak, adminisztratív teendőinek a számát is, több időt hagyva a szakértelmet igénylő, üzleti szempontból értékebb feladatok elvégzésére. Segítségével a dolgozók a hálózaton keresztül bárholonnan, bármikor regisztrálhatják magukat az általuk kiválasztott belső tréningre anélkül, hogy telefonon beszélniük kellene az oktatási osztály bármelyik dolgozójával. Nincs többé

fax- vagy elektronikus levélváltás, elkallódó vagy félreértett üzenetek. Az intranetes alkalmazás a regisztrációs kérést automatikusan továbbítja a dolgozó főnökéhez jóváhagyásra, besorolja őt egy tanulócsoportha, majd elektronikus levélben visszaigazolja a jelentkezést a szükséges tudnivalókkal.

Ákár külföldi tréningről, akár üzleti útról legyen szó, ezek megszervezése is könnyebb az intranetes alkalmazások használatával. Mindössze az oda- és visszautazás dátumát

és a várost kell megadni, majd ezt követően a rendszer felkínálja a Ciscoval szerződésben álló szállodák, repülőjáratok (ha az Egyesült Államokról van szó, a gépkocsibérlő cégek) kínálatát. Ebből csak ki kell választani a legmegfelelőbbet, a rendszer pedig elvégzi a foglalásokat. Az utazás befejeztével ugyanazzal a rendszerrel a költségelszámolás is könnyen elvégezhető.

A mindennapi munka hatékony megszervezésében további előnyökkel is szolgál a jól

működő intranet. Irodán belüli üzleti találkozók szervezésekor a tárgyalásra meghívni kívánt kollégák intranetes határidőnaplójába is be lehet tekinteni. Így könnyű mindenki számára alkalmas időpontot kijelölni. Ezzel lerövidül a szervezéshez szükséges idő, nő a hatékonyság, megspórolható a titkármunkával való egyeztetés és az esetleges emberi felelősségből, tévedésből fakadó következmények.

Fülöp Norbert

(comptech@comptech.hu)

## Tanácsok a hálózatszimulációhoz

Hálózat. Talán ez az a varázsszó, ami az információtechnológiával kapcsolatban első asszociációnk lehet. Tény, hogy a hálózati technológiák mindennapi életünk elválaszthatatlan részét képezik, kezdve a telekommunikációs hálózatoktól a számítógép-hálózatokon keresztül egészen egy kábeltévé-hálózatig. A hálózati rendszerek pontos analízise és méretezése komoly számítási kapacitást és matematikai apparátust igényel. Ezekre a problémákra megnyugtató megoldást kínál a hálózatszimulációs metodológia, mely szerint egy szimulációs keretrendszerben a hálózatok leírhatóak, modellezhetőek, majd e modellek segítségével vizsgálhatjuk a hálózatok működését széles körben tanulmányozható.

Szimulációval a még kutatási, fejlesztési stádiumban lévő rendszer vizsgálódása az első realizáció előtt tökéletesen megfigyelhető, és a működési paramétereit összevetethetők az elvárásokkal. Ez nem csak az elméleti háttér alátámasztására szolgál, hanem segít a fejlesztés további irányvonalának meghatározásához és profiljának letesztálásához, ami végül anyagi és időbeni megtakarításként jelentkezik.

Topológiájukban vagy technológiájukban komplex hálózatok tervezése és méretezése az egyik legösszetettebb mérnöki feladatok egyike. Bár a legtöbb probléma megoldására, főleg a távközlő hálózatok területén, jól bevált tervezőrendszerek és tervezési módszerek léteznek, a szakemberek sokszor önmagukra vannak utalva. Ez egy nagyobb beruházás esetén a túlzott felelősség mellett rendkívül nagy kockázati tényezőzt is jelent. Ilyen esetben a hálózatszimuláció kiválóan alkalmas a meghatározott rendszerparaméterek ellenőrzésére, akár ad hoc értékekről, akár tervezőrendszerrel meghatározott értékekről van szó. Természetesen a beruházás méretétől függően mérlegelni kell a szimuláció alkalmazásának lehetőségét. Ha a szimuláció költségei a teljes beruházás költségének tetemes hányadát teszik ki, akkor veszélybe kerülhet az eredeti célkitűzés, a költségkímélés.

A tervezés befejeztével a szimulációnak nagyon fontos költségelemző, ezen keresztül



döntés-előkészítő és döntéstámogató szerepe lehet az alternatív megoldások elbírálásakor. Példaként képzeljünk el egy országos méretű hálózatot, ahol VSAT, bérelt vonali és ISDN dial-up hálózati technológiák közül kell kiválasztani az optimális átviteli költségekkel és forgalmi karakterisztikával bíró megoldást. A lebonyolítandó forgalom ismeretében a szimuláció alkalmazásával pontos becslés adható ezekre az értékekre, megkönnyítve így a döntés meghozatalát.

Nagyméretű hálózatok fenntartásánál és üzemeltetésénél is találhatunk feladatot a hálózatszimuláció számára, főleg akkor, ha valami nem az elvárásoknak megfelelően működik. A szimulációs modell segítségével vizsgálható a hálózat egyes elemeinek egymáshatása, és ezen összefüggések segítségével könnyebbé válik a hálózat viselkedésének megértése, illetve bizonytalan működést kiváltó okok feltárása. Egy hálózat működtetése során szinte elkerülhetetlen, hogy valamilyen nem várt esemény, krízishelyzet (például egy csomópont vagy link kiesése, hibás működése) bekövetkezzen. A szimulációs modellekben az ilyen események hatásmechanizmusai, következményei teljesen fájdalommentesen, széleskörűen elemezhetőek, ami vészhelyzet-elhárítási forgatókönyvek összeállítását és a kezelő-

személyzet kiképzését nagyon hatékonyan segítheti.

Egy hálózat üzemeltetői számára nagyon fontos információ a hálózat maximális terhelhetősége. A hálózatszimuláció segítségével tetszőleges működési környezet és terhelés előállítható a hálózat számára, így könnyen vizsgálható teljesítmőképességének határvonala és az esetleges szűk keresztmetszeteket, vészhelyzeteket előre lehet jelezni. Ha az üzemeltető a hálózat forgalomnövekedést vagy forgalomminőségi változtatást tervez, mindenképpen szükséges a hatásokkal szimulációk készítését megfigyelni, elkerülve így a hálózat esetleges hibás működését, vagy akár összeomlását.

A korábbiakban említettnek megfelelően a hálózatszimuláció igazán jó kihasználási lehetőségei nagyobb méretű rendszereknél jelentkeznek. Minden esetben külön feladat az adott rendszer karakterisztikájával való megismerkedés, az, hogy milyen alkalmazások, mekkora terhelést rónak a hálózatra. Ez segíti, hogy egy hálózat megfelelő pontosságú szimulációjának az elkészítése nagy időráfordítást és mely technológiai ismereteket igénylő mérnöki munka.

Csik Balázs

(balazs@profitrade.hu)

# Napló voksolástól választásig

## Mi történt az informatikában májustól októberig?

*Hogyan alakult május óta az állami informatikai projektek sorsa a közigazgatásban, a szervezeteknél? Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – a köztisztviselők eseményeit igyekszünk összegezni 1998. május 24-től október 18-ig, azaz a parlamenti választásoktól az önkormányzati választásokig. Naplónkból például az is kiderül: a KSH elszánta magát az első hazai internetfelmérésre, s arra is választ kaptunk, miért távozott az informatikáért felelős helyettes államtitkár a posztjáról.*

Minden rossznak, minden jónak vége szakadt május 24-én, a parlamenti választások második fordulóját követően. Az addigi állami informatikai projektek új miniszterek személyében új gazdákat kaptak. Katona Kálmán került a hírközlési tárca, így a Telefalu mozgalom élére. Pokorni Zoltán az Oktatási Minisztérium miniszteri báronyszékébe ilhetett, és ő a Sulinet program felelőse is. Ám ne szaladjunk az időben ennyire előre.

### Győztesek és vesztesek

A Belügyminisztérium Központi Nyilvántartó és Választási Hivatala (KÖNYV) által kifejlesztett országos választási informatikai rendszerre május 24-ét követően csak G. Nagyné Maczó Ágnes, az Új Szövetség vezetője panaszkodott. Más pártok, szervezetek, jelöltek elfogadták az informatikai hálózat összesítő eredményeit, megbízhatónak tartották a rendszert. A választási forduló alatt a szavazatok összehátralásával, továbbításával 60 ezer köztiszviselő dolgozott. Az informatikai programot mintegy 70 szakember fejlesztette. A hardverparkot – miként lapunknak korábban fidesz Lajos hivatalvezető-helyettes elmondta – központi közbeszerzési eljárás útján szerezték be. A közbeszerzési tendert a Miniszterelnökség Közbeszerzési és Gazdasági Igazgatóságának (MKG) ezzel foglalkozó informatikai részlege írta ki és bírálta el 1996-ban, csakúgy, mint azt az idén áprilisban kihirdetett közbeszerzési pályázatot, amelynek leadási határideje május elején volt. Az összesen mintegy 8 milliárd forint elosztásáról Kétszeri László közbeszerzési igazgató és Horváth János, a Miniszterelnöki Hivatal informatikáért felelős helyettes államtitkára akkor úgy nyilatkoztak, az elbíráláskor figyelembe veszik az EU-konformitást, a hardverek, szoftverek

menedzselhetőségét. Kiemelték azt is, a pályázat már megfogalmazásában sokkal konkrétabb, szakszerűbb, mint elődje volt.

A győztesek nevét, a tender eredményét június végén hozták nyilvánosságra, amely két vesztes cég, valamint az Informatikai Vállalkozások Szövetségének (IVSZ) hardver szakosztálya azonnal vitott. Az IVSZ a közbeszerzési eljárás módján, így törvényen kívánt változtatni úgy, hogy csak azokat kellene nevesíteni, aiktól a közigazgatás nem vásárolhat szoftvereket, hardvereket. A cégek – az Olivetti Hungary és a Kventa Kft. – fellebbeztek, arra hivatkoztak, hogy a pályázatokat elbíráló (MKG-n kívül még a Belügyminisztérium Országos Közbeszerzési Igazgatósága) nem a tenderben meghatározott metodika alapján értékelték beadott munkájukat. Az eredményhirdetés után a társaságok azonnali jogorvoslati kérelemmel fordultak a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz. Az ügyben július közepén ítélet született, a cégek veszítettek.

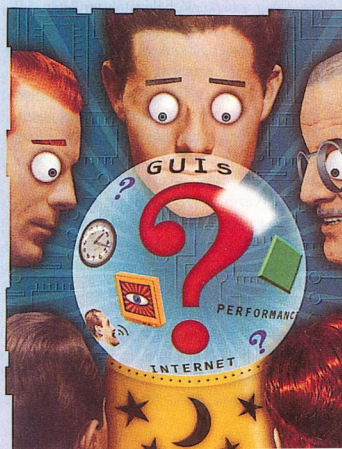
### Letartóztatások és túlértékelések

Az előbb említett incidens közel sem zaklatta fel a közvéleményt úgy, mint a hír: az idei közbeszerzési eljárás több kategóriagyőztese, az Albacom három vezetőjét letartóztatták. A Jász-Nagykun-Szilárd megyei Rendőr-főkapitányság 2 milliárd forintos sikkszátás és számlahamisítás gyanúja miatt vette ugyanis őrizetbe a székesfehérvári vállalat csúcsembereit. A hatóság az igazgatókat azzal vádolta, hogy irányításuk alatt a vállalat gyenge minőségű, de kedvező árú számítógép-alkatrészeket hozott be éveken keresztül az országba. A távolkeleti árut a számlákon pedig frországi eredetűnek tüntették fel. Gyanakodtak arra is, hogy az így beszerzett alkatrészek ellenértékének 10 százalékát fiktív beszállítóknak adták át, a fennmaradó résszel pedig maguk

rendelkeztek. Az 1985-ben, 17 magánszemély által alapított, ma 7 milliárd forintos forgalmú számítástechnikai cégnél azonnal visszautasították a vádakat, s folytatták tovább – egy igazgatósági tag irányítása alatt – a termelést. Egyes számítástechnikai cégek vezetői kiálltak a vállalat mellett, mondván: az Albacom évek óta minőséget szállít, panasz nem volt rá sem a magán-, sem a közigazgatásban használok részéről. Felhívták arra is a figyelmet, bármelyik márkás külföldi számítógépet szerezlehet láthatóvá válik, hogy azok is tajvani, szingapúri, koreai alkatrészek dolgoznak.

Végül július végén a rendőrök Gaál Józsefet szabadon engedték, Minárovits János és Gulyás Péter benntartották. Igaz két vezetőjük még a börtönben ül, de újabb közigazgatási pályázatot nyertek szeptemberben: a Szinvariant Kft.-vel karöltve ők szállítják az akkor még Sulinet néven futó program kétezer személyi számítógépet. Merthogy Íriszre változott a Sulinet neve. Találgatások sora látott napvilágot arról, hogy Pokorni Zoltán meghagyja-e az SZDSZ vészparipáját, a Sulinetet. Alig egy héttel a választások után az akkor még miniszterjelölt így nyilatkozott: a közoktatási tárca vezetése túlértékelte az internet-jelentőségét, de maga a program, amely szerint az informatika közelebb kerülhet a felnövekvő nemzedékhez, pedagógusokhoz, helyes és folytatható.

A miniszter ezen felül még hozzátette, innenől a tartalmi fejlesztésekre kell helyezni a hangsúlyt, a látványos, propagandaelemeket el kell hagyni. A projekt átszabására, át-



keresztelésére szeptember közepén került sor. Környei László helyettes államtitkár ekkor jelentette be, Frisz néven fut tovább a program, s mivel a középiskolák infrastrukturális felszerelése lezárult, új szakasz következik. A hálózatos tartalommal kell megőlni. Azt azonban nem részletezte a helyettes államtitkár, a továbbiakban mi lesz az általános iskolákkal, és például hagyják elavulni, vagy fejlesztik a most még korszerű, ám 3 év múlva ósdi gépeket, programokat. (Környei a fenntartás kérdésért egy mondattal a önkormányzatokra hárította.) Az első elerendő célok között a [www.irisz.hu](http://www.irisz.hu) webhely létrehozását jelölték meg a tárcánál. Az új céllal azonban akadt egy kis probléma. Az 1996-os K.F.T. „Bál az Interneten” koncert és az első, hazai világhálós tévéadás lebonyolítója, az évek óta a piacon elismert Irisz Multimédia Kft. tulajdonában áll, megannyi egyéb hivatkozással együtt. Így a magyar oktatásügy legjelentősebb informatikai fejlesztésének meg a neve is kérdéses, nemhogy a jövője.

## Átszervezések és személycserék

S míg a Sulinet átszervezésén gondolkodott a kormány, átszerveztek a hivatalokban is. Horváth János helyettes államtitkárt Tunyogi Lászlóval, az MKGI közbeszerzési főigazgatójával együtt augusztus 31-én menesztették hivatalából. Lehet, a szerencsétlenül alakult közbeszerzési tender miatt, lehet, hogy azért, mert a kormányzati informatikában Horváth szokatlanul régóta (hat éve) magas poszton dolgozott. Esetleg mert rosszul látta el az Informatikai Távközlési Kormánybizottság titkári teendőit. Helyére

egyik beosztottját, a mindaddig az informatika két részterületével – EDI-vel és minőségfejlesztéssel – foglalkozó Zöldné Roska Mariettát nevezték ki.

A kormányzati informatikához szintén hozzátartozik, hogy szeptember végén Orbán Viktor miniszterelnök parlamenti albizottságot hívott életre, hogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár DEJÁK (Decentralizált Járulék és Folyószámla Rendszer) programjára fordított pénzek nyomára bukkanjon. A mintegy 2 milliárd forintból részben az OEP munkatársai, részben más cégek segítségével fejlesztett szoftvert idén januártól kellett volna munkára fogni. Ám az működésképtelenség bizonyult, illetve csak bizonyos alkalmazások futtatására volt képes. (Ráadásul az OEP-nek nem ez volt az első informatikai melléfogása. Szintén ez év elejétől kötelezővé tették, majd infrastrukturális hiányok miatt visszavonták az elektronikus járulékbé-

lási, floppys rendszert. Három évvel ezelőtt pedig a HiCare vényellenőrzési program kudarcra keltett botránny).

Nyár végére dőlt el az is, ki a jogosult a Honvédelmi Minisztérium számára a szükséges telefonalközpontok szállítására. A parlament honvédelmi bizottsága által megjelölt cég és a tárca szerint preferált tendernyertesek közül – a Siemens illetve a Lucent Technologies – a Siemens lett a berendezések első számú szállítója. Igaz, a döntés értelmében: elméletileg ugyanerre a feladatra a Lucent azonos mértékben volt jogosult.

Ám október 18-ra az önkormányzati választások informatikai háttérét a KÖNYV munkatársai a beígért 3 milliárd forint helyett 2,3 milliárdból valószínűsítették meg, s pénzüki csökkentéséről a nyár közepén, alig 3 hónappal a voksolás előtt értesítették őket.

A kormányzati, közigazgatási informatika fejlesztési irányja a jövőben nem térhet el az Euro-, NATO-, és OECD-konformitástól, mindamellett, hogy a szakemberek sem téveszthetik szem elől a 2000. év problematikájának megoldását. Így a fejlesztés meghatározott mederben folyik, személycserék, letartóztatások, közbeszerzési eljárás megsejtése ide vagy oda. Csak egy dolog nem mindegy: a sebesség. Mit és mikorra.

Míntha a gyorsaság jelentőségét a Központi Statisztikai Hivatal is megsejtette volna. Ebben pedig a gazdasági szféra segítette. Az internetszolgáltatók unszolására 1999-re végre talán elkészül az első hazai, internetfelmérés is. Úgy tervezik a hivatalban – miként egy, az Internetetben közölt interjúból kiderült –, hogy ez három kérdőívből állna. Kettő az internetes szokásokat, egy pedig a felhasználókat érintően, s eredményeit ingyenesen hozzáférhetővé tennék a [www.ksh.hu](http://www.ksh.hu) internet címen.

## A KSH kérdései

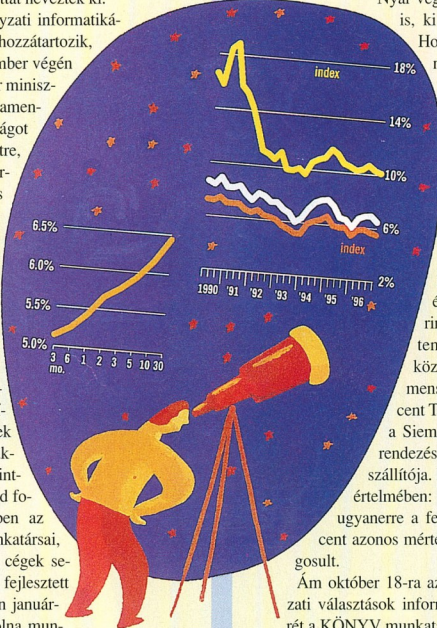
A KSH három kérdőívet készít az 1999-ben kezdődő internetfelméréshez: kettőt a szolgáltatók, egyet pedig a használók vizsgálatához. Ez utóbbi még pre-béta változatban van, így nem nyilvános, ugyanakkor a felhasználókat nem kötelezi a törvény az adatszolgáltatásra.

Az internetszolgáltatók által negyedévente kitöltendő kérdőívtervezet hat kérdéskörre vonatkozik: a szolgáltatók által nyújtott egyes szolgáltatásnak nettó árbevételét, az adatforgalom megoszlását, a kapcsolatok időtartamát, a domaineik, illetve ágazatok és gazdálkodási formák szerinti forgalmat, valamint az egyes szolgáltatások mutatószámait firtatja. A telefonszámok számára érdekes lehet majd annak a táblázatnak az összesítése, ami az egyes kapcsolatokat időtartamuk szerint vizsgálja, a domaineik szerinti forgalom pedig a társadalomtudósok számára ad munkát. Kiderül majd belőle az is, melyik európai ország a legnépszerűbb a magyar netezők körében.

Mindezen azonban még csak terv, béta-változat, minden kötelezettség nélkül. A mintegy 60 internetszolgáltató beküldött adatait összesítik (a törvény kötelezi őket az adatszolgáltatásra), ám az egyes cégek információi, adatai titkosak maradnak.

(Forrás: [www.internetto.hun](http://www.internetto.hun))

Gecse Mariann  
([mgecse@comptech.hu](mailto:mgecse@comptech.hu))





b i z a l o m ♦ m i n ő s é g ♦ c s a p a t m u

1993

Ötödik évforduló

Fifth Anniversary

1998

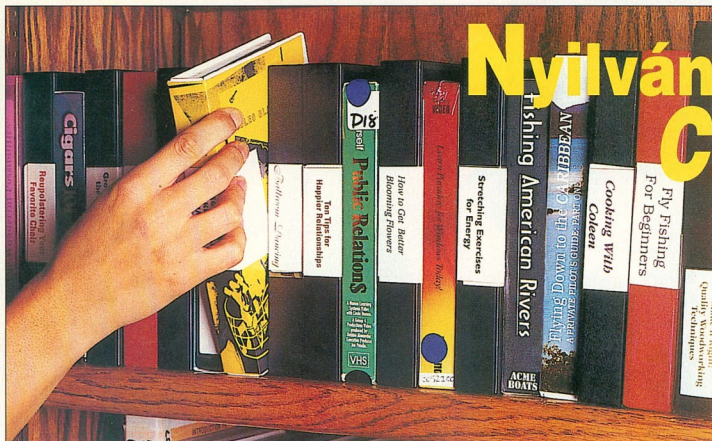




Néhányan a WESTEL 900 sikercsapatából – a management tagjai

n k a ♦ i n n o v á c i ó ♦ e l é g e d e t t s é g





# Nyilvántartott Casablanca

**M**agyarországon mintegy három és fél ezer videotéka működik, s mintegy ezer illegálisan. A tékák tulajdonosai szerint a hazai piac egy éve a tetszhalál állapotban van, már csak a kölcsönzők nagy száma miatt is. Ugyanis a 90 milliós Németországban található ugyanennyi, ám jól működő film-

kölcsönző. A hazai tékák többségében létezik informatikai nyilvántartás, adminisztráció. Napi 20-30 kazetta kölcsönzések már érdemes és gazdaságos számítógépes rendszert bevezetni.

Csépi Viktor, a Vidék kölcsönző egyik tulajdonosa elmondta, 7 évvel ezelőtti indulásuk óta számítógépes nyilvántartást használnak, amelyet saját

maguk fejlesztettek. Kétféle programot működtetnek. Az egyikre a filmek adatait viszik föl, míg a másikon a kölcsönzési fázisokat rögzítik. A mozgóképeket címük, gyártójuk, gyártási évük alapján regisztrálják, fölviszik a gépre a főszereplőket, a film jellegét (akció, vígjáték, fantasztikus, pornó, stb.), továbbá a film magyarországi forgalmazójának adatait, s a kazetta vásárlásának időpontját, árát. A filmek általában dealerektől, kereskedőtől, s nem a forgalmazótól vásárolják, ahol a kazettához reklámanyagot is kapnak. Ez azért jó megoldás – miként Csépi Viktor elmondta –, mert nem kell az importőröket külön-külön felkeresni, egy helyen juthatunk hozzá akár több forgalmazó áruháoz is.

Jelenleg több mint 7 ezer film szerepel a nyilvántartásukban, ez ezek nem mindegyike található már meg a kölcsönzőben. Ugyanis a régi, úgymond egyszerű nézhető, klasszikusnak nem számító filmeknek – mint a legtöbb kölcsönző – túladtak, túladnak.

A kölcsönzés irányítását egy másik program rögzíti. Ebben a kölcsönző személyes adatain, a tagsági kártya száman, lejáratán kívül szerepel az is, mennyi filmet vitt el egy alkalommal vagy egy félév alatt. Sőt, rögzítik a notórius „filmgyűróket” is, azaz kinek a magnója mennyi szalagot „zabált fel”, tett tönkre, gyűrt meg, s ki bánik a legjobban a fil-

mekkel. A program segít egyes filmek megtalálásában is, s a gépekre a vállalkozások szabálytervezetű működtetéséhez elengedhetetlen könyvelői program is telepítve van.

A Hanatéka kölcsönzőnek több fiókja, s mintegy 9600 filmje van. Hazadi János tulajdonos 9 évvel ezelőtti alapította vállalkozását – az akkor még fellendülőben lévő kölcsönzési piacon. – Mindegyik tékában számítógéppel kezeli a kölcsönzést – mondja a tulajdonos –, néhányban már vonalkódolvasó váltotta fel a tagsági illetve kazetta regisztrációs számanak a begépelését. A számítógépek azonban nincsenek közös hálózaton – ez Hazadi János szerint egyelőre szükségtelen –, mivel el akarják kerülni, hogy az egyik fiók kazettáját adott esetben a 20 kilométerre fekvő másik tékába vigyék vissza. Ám azt elképzelhetőnek tartja a tulajdonos, hogy a jövő évtől legalább a tagsági kártyák kompatibilisak lesznek az egyes tékák között. S meglehetősen kölcsönzőben a kölcsönzőnek is felállítanak egy gépet, hogy a filmek között ne csak a hagyományos katalógusból találhassanak. – Programjaink segítségével a szokásos filmyilvántartási és kölcsönzési adatokon felül statisztikákat is készítenk – mondja – például arról, melyik kiadó filmjét vették a legtöbben, melyik napszak volt a legforgalmasabb.

G. M.

**INFO '99**

Itt az **UTOLSÓ** lehetőség,  
 hogy megkösse  
 a jövő évezred  
**ELSŐ** üzenetét.

A megfelelő fórum:  
**INFO '99**

Nemzetközi Informatikai és  
 Kommunikációtechnika Szakkiállítás.  
 Budapesti Vásárcsopont  
 1999. április 27-30.

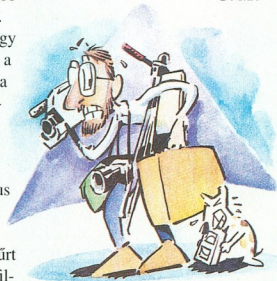
Biztosítsa időben helyét a kiállításon!  
 Jelentkezési határidő: 1998. november 30.

Bővebb információ:  
 Hungexpo Rt. INFO '99 Projekt  
 Tel.: 263-6082, 263-6478  
 Fax: 263-6335

**INFO '99 - A JÖVŐ ÉVEZRED INFORMATIKAI FÓRUMA**



HUNGEXPO



# Ki ette meg?

Hogy mikor kapta meg a nagymama a karácsonyi bejglit? Egyáltalán hová tűnt a bejgli? Amennyiben csomagként adtuk fel, egy elektronikus csomagkövető rendszer segítségével gyorsan utánajárhatunk az eltűnt eddességnek. Itthon jövő év januárjától elsőként alkalmaznak ilyen programot, amelyet a General Parcel nemzetközi csomagszállítási szövetség fejlesztett ki. Előnye: az interneten keresztül nyomon követhető, épp melyik városban tart az áru, s mennyi időn belül, hány órákor kapja kézhez a címzett a csomagot.

Bárányi Ildikó, a General Parcel Hungary (www.generalparcel.hu) marketingmenedzsere elmondta, az elektronikus csomagküldési rendszer Európában már 1991-től működik. Magyarországon a cég tavasz óta szállít, belföldön egy napon belül a címzethez érkezik az áru, külföldi kézbesítésnél pedig már most nyomon követhető a világhálón keresztül a közúti szállítást.

Az ügyfélnek csak fel kell emelnie a telefonkagylót, a szállító házhöz megy és elfuvarozza a kívánt holmit. A logisztikai központba érkezett küldemények elektronikus mérlegre kerülnek, s a mért súlyt a számítógép tárolja, miközben azonnal kiállít egy azonosító cédulát. Az azonosító szám ismeretében lehet az interneten keresztül a csomag nyomára bukkanni. Ahol a vonalkódos cetlit beszkenelik, a dátumot, helyet rögzíti és tárolja a rendszer. Így azt, hogy a csomag milyen státusban van, például távolkezelték-e már, melyik sofőrrel tart. A rendszernek megvan az az előnye is, hogy ha bárhol kár esik a küldeményben, az azonosító alapján bemeíthetik, melyik helyen történthetett, illetve hol tűnt el a küldemény. Ebben az esetben a bejgli, a rendszer tárolja azt is, név szerint ki, hol, mikor vette kézhez a csomagot.

Bárányi Ildikó azt is elmondta, a hálózat az ügyfélnek az egyszerű tájékozódásban, információszerezésben szintén segít. A számítógép-felhasználónak

csak be kell gépelnie saját tartózkodási helyét, a település irányítószámát, s azt, melyik ország melyik községébe (irányítószám itt is kell) szeretné a csomagot továbbítani. S a rendszer megmondja, hány nap alatt ér oda a tetszőleges csomag.

G. M.



Egy biztonságos befektetési ajánlat a notebook világpiac vezetőjétől!



TEGYE PÉNZÉT  
A LEGBIZTONSÁGOSABB HELYRE



## Vagyis számoljon a Toshibaával!

Az elmúlt, immár 12 év tapasztalata alapján állíthatjuk, hogy mi megtaláltuk az Ön számára legbiztonságosabb befektetést. Technológiai újításaink minőségét gyakran próbálták utánozni, de a Toshiba utolérnie senkinek sem sikerült. A kiváló minőségnek ára van, amit meg kell fizetni. De a Toshiba Satellite 4000CDS szakit ezzel a hagyománnyal. Mostantól a csúskategória alsó kategóriába tartozó notebook árérték arányát kínáljuk. Betétként egy 233 MHz Intel Pentium® II processzort, egy 4,1 GB-os merevlemezét valamint 32 MB SDRAM-ot helyeztünk el a gépben, így a kelleendő kamat is kényelmesen elfér a gép „széfjében”.

Az integrált Floppy-, és CD-ROM meghajtó pedig biztosítja, hogy Toshibaja mindenhol megőrizze értékét. Kérjen további információt notebookjainkról az alábbi címeiken:



In Touch with Tomorrow  
**TOSHIBA**

Disztribútor és márkaszerviz:  
**TECHNOTRADE INFORMATIKAI RT.**  
1154 Budapest, Szerencs u. 202. • Telefon: 410-5987

Sub-Disztribútor:  
**HRP HUNGARY KFT.**  
1133 Budapest, Véső u. 5-7. • Telefon: 452-4600



A SOTE Magatartás-tudományi Intézetében három hónapja kezdtem el foglalkozni web-programozással, miután úgy döntöttünk, hogy intézetünknek legyen honlapja (<http://www.sote.hu/magtud>), és azt csináljam én. Már rögtön az első két hét után világos lett, hogy frame és Javascript nélkül nem boldogulok, de a nyájas olvasót (továbbiakban ny. ó.) megkímélem annak részletezésétől, hogyan küzdöttem át magam a felhasználóbarátnak nem nevezhető magyar szakirodalmon. (Aki ért angolul, jobb, ha az interneten nézelődik ez ügyben!)

## Tényleg olyan (f)rémisztő?

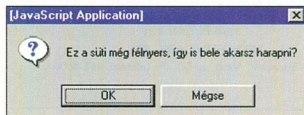
Hidd el ny. ó., weblapot framek (keretek) és Javascript nélkül írni olyan, mint Trabandt indulni a Forma-1-en. Ha ny. ó. Trabandt tudsz már vezetni, azaz ismered a HTML nyelvet egy-két fortélyát, vegyél egy levegőt, és nyugodtan állj át a frame-ek és Javascript versenyautójába, menni fog. Csak nem kell rögtön teljes gázra kapcsolni.

## Miért framek és Javascript?

A legfőbb érv a Javascript mellett, hogy az ennek segítségével írt lapokkal nemcsak gyorsabb az információátadás, de esztétikusabb és ötletesebb is.

Nincs idegesítőbb, mint amikor egy linkre kattintva 10 perc múlva bejön egy oldal, amin egy jó nagy méretű grafika tudatja velünk, hogy „Under construction”. Hogy ne átkozzanak el minket, legjobban, ha a linkbe beépítünk egy rövid kis tájékoztatót, imígyen:

```
<A href="akarmi.htm" onClick=
"return confirm
('Ez a süti még félnyers,
így is bele akarsz harapni?')">
<IMG src="gomb.gif"></A>
```



# (F)rémes dolgok

Ha a nyájas böngésző (továbbiakban ny. b.) a „Mégse” gombot választja, a link nem hívódik be.

## A frame

A frame-ek használata nem divatmajomlás, hanem egy nagy lehetőség a takarékos és gyors információátadásra. Képzeljük el, hogy például hat oldalból áll a site-unck; hogyan kínáljuk ezt fel a leghatékonyabban?

– A legrosszabb, ha egyik oldalról kell a másikra lépni, de ezt inkább felejtjük el.

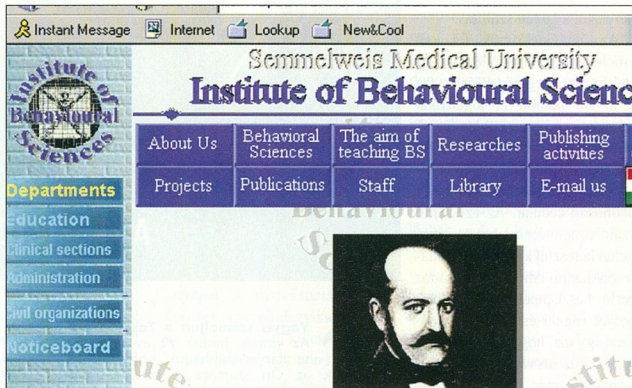
– Egy sokkal jobb, ha elhelyezünk hat gombot az első lapon, és a felhasználó eldönti, melyikre kattint. De bármelyik lapot hívja is így be, a betöltött lapon csak kell szerepelnie megint a hat gombnak, ha fent akarjuk tartani a folyamatos választási lehetőséget. Ez annyiszor hat kép letöltése, ahány lapunkba még nem fáradtunk bele.

– A frame-es megoldásban az egyik keretben ott a hat gomb, ezeket csak egyszer tölti le a felhasználó, és a gombok lenyomásával a másik frame-ben jelennek meg a dokumentumok.

junk meg tőlük, és a harmadik: mi van, ha mindkét, esetleg mindhárom (és így további) frame-et akarjuk egyszerre újratölteni. Hiszen a fenti példát követve, mi van, ha a frame egyik gombjával egy olyan ablakba akarunk eljutni, ahol újabb frame-ek várják a ny. b.-t újabb hat gombbal és dokumentummal (Kipróbálható a „Departments” gombra kattintva a <http://www.sote.hu/magtud> címen).

## Na de sorjában

Először is hogyan szabaduljunk meg a frameektől? Kérdéshető ny. ó., minek, ha már egyszer összezárdtunk egy frame-es ablakot? Mert például az egyik dokumentumunk jobban mutatna teljes képernyőn. Legyen a keretek.htm az a lap, amely “frame1” és “frame2”) kereteket definiálta a FRAMESET utasítással, s melyben a “frame2” forrása a full.htm (FRAME src=“full.htm” name=“frame2”). Ha most a full.htm-ben szeretnénk felkínálni a dokumentum teljes képernyős megtekintését, akkor helyezzük el a lap tetején a következőt:



Egy ilyen egyszerű kettős frame kezeléséhez nem kell feltétlen Javascript, elég ismerni az anchor (<A></A>) utasítás „target” paraméterének használatát. (Aki még sosem készített frame-et, töltsd le a <http://level2.powerup.com.au/pasteures> helyről a Pasteures nevű egyszerű frame-„automatát”, és ennek segítségével tanulmányozhatja a frame-eket generáló kódokat.)

Azonban a frame-ekkel három probléma szokott felmerülni. Az egyik, hogyan hozzuk létre őket, a másik, hogyan szabadul-

```
<CENTER>
<Table border=4 cellspacing=5
vling=top>
<TR>
<TD><A HREF= "full.htm" tar-
get="parent"><font size=3>Teljes kép-
ernyő</font></A></TD>
<TD><A Href="keretek.htm" tar-
get="parent"><font size=+1>Osztott
képernyő</FONT></TD>
</TR>
</TABLE>
</CENTER>
```

Ennek hatására a Teljes képernyő felíratra kattintva eltűnik a bal oldali keret, az Osztott képernyő linkre kattintva visszatér a keretünk. A lényeg a `target=""` paraméter, ugyanis a `"parent"` mindig a szülőablakot jelzi. De mi van akkor, ha nem a keretben `"alapértelmezett" full.htm-mel`, hanem egy sokadiknak behívott dokumentummal akarjuk tenni ugyanezt ebben a keretben? Akkor legegyszerűbb, ha csinálunk egy másolatot az eredeti `keretek.htm`-ből más néven, mondjuk `keret2.htm`, amelyben `frame2` forrása (`src=`) most az az aktuális dokumentum, amelynek felkínáltuk a teljes képernyős megjelenést, és az Osztott képernyő linkkel ezt a `keret2.htm`-et hívjuk meg. Ekkor visszatöltődik a kiinduló ablakunk a megfelelő navigáló `frame1-gyel`.

## Taposs a gázba!

Tegyük fel, a fenti példánál maradva, hogy le akarjuk cserélni `frame1` és `frame2` tartalmát egyidejűleg, mondjuk a `frame1`-ben megjelenített `gombra (gomb.gif)` kattintva, s ezzel be akarjuk tölteni `fram1-be` a `piroska.htm`-et, `frame2-be` pedig a `farkas.htm`-et. Akkor ezt a következő kód beírásával tehetjük meg:

```
<A Href="farkas.htm" onClick="win-
```

```
now.self.location="piroska.htm" target="frame2" ><IMG SRC="gomb.gif"></A>
```

Ne szédülj meg, ny. 6., ezzel már javában Javascriptben programozol! Csak figyelni kell a kis- és nagybetűk használatát! Házi feladat: variáld át ezt úgy, hogy most a `frame2`-ben legyen a gomb, és onnan navigálg!

És a padlógáz? Legyen három (négy, öt...) keretünk, mondjuk `frame1`, `frame2` és `frame3`, amit egy időben akarunk irányítani. Ezek forrása (`src=`) legyen rendben `teszt1.htm`, `teszt2.htm` és `teszt3.htm`. `Teszt2.htm` lesz a navigáló keretünk. Mindezt a `sokkeret.htm`-ben írjuk le. A `teszt4.htm` lesz az, amit a navigáló keret önmagába tölt be. A `teszt2.htm`, amellyel változtatni akarjuk mindhárom `frame`-et, a következőképpen nézzen ki:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> </TITLE>
</HEAD>
<SCRIPT language="javascript">
//<!--
function navigal()
{
parent.frame3.location.href="teszt1.htm";
parent.frame2.location.href="teszt4.htm";
parent.frame1.location.href="teszt3.htm";
```

```
return true;
return navigal();
}
//-->
</SCRIPT>
<BODY>
<A href="#" onClick="navigal()">"Kattintás"</A>
</BODY>
</HTML>
```

Hívjuk be a `sokkeret.htm`-et, és ha ezek után a Kattintás linkre kattintunk a `teszt2.htm`-ben, akkor látjuk, hogy az általunk megadott dokumentumok (`teszt1.htm`, stb.) töltődnek be. A függvényben a `"parent"` mindig a `"szülő"` ablakra utal, míg a `frame1`, `frame2`, stb. a `frame`-ek nevei, amiket a `sokkeret.htm`-ben definiáltunk. Mindez a gyengébbek kedvéért élő adásban megszemléltethető a <http://www.sote.hu/szengab/sokkeret.htm> címen!

Remélem világos, ny. 6., hogy az ablakokat kezelő függvény ("navigal()") tetszés szerint bővíthető annyi keret kezelésére, amennyit csak akarunk.

Ezzel a haterer karakterem lejárt, búcsúzó, ny. 6., ha kérdésed van, lesz rá egy válaszom.

Szendí Gábor  
(Szengab@net.sote.hu)

## HIRDETÉS

### BUDATRANSPACK'98 - PRINTEXPO'98

Ma nyílt a BUDATRANSPACK Nemzetközi csomagolási és anyagmozgatási illetve PRINTEXPO nyomdaipari szakkiállítás páros a Hungexpo Rt. szervezésében a Budapesti Vásárcsopontban. Az október 31-ig tartó seregszemle, területét tekintve még soha ekkora nem volt. A Budatranspack összesen 176 kiállítót mondhat magáénak, akik 14 országból érkeztek. A kiállítási terület meghaladja a nettó 5600 m<sup>2</sup>-t, amiből 700 m<sup>2</sup>-t a külföldiek foglalnak el. A kiállító cégek döntő többsége forgalmazó, azonban idén 17 magyar ill. 1 külföldi gyártó cég is kiállít. A Printexpón a szakma fejlődését jelzi, hogy az idén 5600 m<sup>2</sup>-en 13 ország 186 kiállítója lesz jelen. A kiállítás szakmai támogatói a CSAOSZ (Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség) és az MTSZ Logisztikai Bizottság, illetve a Magyar Nyomdász Szakmai Szövetség. A kiállítás idején sor kerül a 17. HUNGAROPACK Magyar Csomagolási Verseny ünnepélyes díjátadására és kiállítására, a MTSZ Irodalmi Díj, valamint a Diplomatervező pályázat díjátadására is. Mindkét kiállítás közös rendezvénye a XV. Logisztikai Konferencia – október 29-én –, melyen az alábbi témák lesznek meghatározóak: EU-harmonizáció, környezetvédelem, csomagolási hulladékok kezelése – az európai gyakorlat, recycling, környezetvédelmi egységirakomány-képző rendszer ömlesztett anyagokhoz. (x)

### A DÖNTÉS AZ ÖNÉ!!!

A figyelem most a hálóra irányul. A pályázatok beérkeztek, a zsűri értékelt, de amit a döntés megszületik a közönség-szavazás az idő. A szigorú szakmai szemle mellett, melynek nyertesei egymillió Ft-os nyereményt, várjuk az érdeklődők, ismerősök, szimpatizánsok, barátok, és ellenfelek, valamint a véletlenül erre böngészők szavazatait is. <http://suli.gyaloglo.hu>



Középiskolások  
hónaphesztítő  
pályázata



A közönség-szavazás fődíját,  
egy Nokia mobil kommunikátort

a  
**PANNON GSM**  
Az élvonal.  
ajánlotta fel.

Szavazzon a legjobbra!

A támogatók:

ORACLE Sun  
microsystems

A pályázat kiírói:

COOPERATIVE JAVS  
APUKOM  
vloga

COMPUTER

GUARDS Web

Guards Távközlési Rt.  
Internet Értéktég  
1077 Budapest, Rottenbiller u. 33.  
Telefon: 06-80-23-20-23  
<http://www.guards.hu>



Szalay Péter...

– A sport nekem az életet jelenti. Ma is minden nap próbálók időt találni, hogy súlyozzak, teniszezzek, vagy csak fussak. Ha kimarad egy nap, rosszul érzem magam, egész nap hiányérzetem van. Pedig nem mondhatom, hogy a sport, a mozgás szeretetét a családból hoztam, nálunk senki sem sportolt. Engem viszont ki sem lehetett rángatni a grundról, reggeltől-estig fociztunk a haverokkal, fogókészítunk, jára másztunk, szóval alapoztunk a labdajátékokhoz, az atlétikához és a tornához – emlékszik vissza a kezdetekre Szalay Péter.

A folytatást is a sport határozta meg. Mivel örök életében sportújságíró akar lenni, a külföldi műszaki egyetem helyett inkább a Testnevelési Főiskolát választotta. Közben persze versenyzett is, előbb tornászott, majd egy súlyos sérülés után az atlétikára váltott, és egészen az ifjúsági válogatottságig vitte.

– Lehetek volna jobb eredményeim is, de jobban érdekelt a zene és a lányok – indokolja a sportkarrier félbeszakadását, majd hozzáfűti: – a fő cél, a sportújságírást viszont nem adtam fel. Ezért a főiskola után elvégeztem a három éves újságíró-iskolát, nyelveket tanultam, igyekeztem felkészülni a feladatra. A kitarítás meghozta a sikert, bekerültem a Magyar Távirati Irodához, ahol 22 évig dolgoztam.

Munka közben közel került a sportdiplomáciához is, és többek között tagja lett a Magyar Olimpiai Bizottságnak és a Nemzetközi Atlétikai Szövetségnek is. Nagy világválságról tudósított, nevét ismerete a szakma. A csúcsnon volt,

# Az aranykereszt lovagja

**Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság Elnöke Szalay Péternek, a Westel 900 Sajtó- és PR igazgatóság vezetőjének, a sport területén végzett érdemes és eredményes munkásságának elismeréseként a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését adományozta.**



...Kiss Balázssal

amikor váltott, és otthagyta az MTI-t.

– Létrehoztam egy magán hírügynökséget, amely természetesen a sportra szakosodott. Kapcsolatom ettől kezdve egyre szorosabb lett az informatickával, mert rájöttem: csak akkor vehetem fel a versenyt a Távirati Irodával, ha gyorsabb leszek nála. Ezért kerestem kapcsolatot Sugár Andrással, a Westel akkori vezérigazgatójával is, mert nyilvánvaló volt, hogy a mobil kommunikáció gyorsaságával semmi sem versenyezhet. Együttműködésünket ő is eredményesnek tarthatta, mert amikor megalakult a Westel 900 RT. és ő lett a vezérigazgató, hívott, hogy legyen a sajtó- és PR igazgató.

Rövid töprengés után igent mondott, egy feltétellel: nem kell feladnia sporttal kapcsolatos tevékenységét. Erre engedélyt kapott két feltétellel: nem mehet a munka rovására, és nem fogadhat el úrte pénzt.

– Ebbe persze azonnal belementem, mert nekem a sporttal való foglalkozás nem munka, hanem örömteli hobby. Nem tudom, létezik-e még a társadalmi munka kifejezés, de én azóta is ingyen dolgozom a sportért.

kor a magyar válogatott kikapott a bolgároktól, és ezért lemondott a szövetségi kapitány, tízszeres díjú sűrűs hízással sem tudtam leadni a hírt Budapestre. Azóta tudom, hogy mit jelent a megbízhatóság egyenesen a szerkesztőségi számítógépbe kerülnek. Büszke vagyok, hogy Magyarországon ez az én kezdeményezésemre vezették be.

Saját bevallása szerint imádja a technikát és a modern eszközöket, ezért nem okoz túl nagy gondot számára használatuk megtanulása. Naponta Internetezik, munkaeszköze a számítógép és a mobil-telefon. Most éppen azzal „játsszik”, hogy a mobil infravörös csatolón keresztül kösse össze a notebookkal, és így továbbítható képeket. Közben már készül az új feladatra, a jövő évi Ötusa VB. sajtófőnökségére.



...és Csécsék Tibornal az Atlétikai EB-n

Mégpedig volna is akárhogy. Eddig négy Világ bajnokság és öt Európa-bajnokság sajtófőnöke volt és megszervezte a Barcelonai Olimpia sajtóközpontját is.

– Ez már szintizta informatica. Furcsa még rá gondolni is, hogy milyen körülmények között dolgoztunk régen. Stencilezett rajt- és eredménylisták voltak, az újságírók mutogatással kommunikáltak egymással, de azért működött a verki. A fedettpályás Atlétikai Európa-bajnokságon a bátyám, aki akkor a KFKI egyik igazgatója volt, segített megoldani, hogy a rajtlistát ráköpirozzuk a TV képre. Akkor nem volt más lehetőség. De nem sikerült mindig, mindent megoldani. Ani-

rős csatolón keresztül kösse össze a notebookkal, és így továbbítható képeket. Közben már készül az új feladatra, a jövő évi Ötusa VB. sajtófőnökségére.

– Teljesen világos, hogy a magas kitüntetés nem csak az Atlétikai EB-ért, hanem az eddigi munkámért kaptam. Természetesen nagyon örülök, és csak egy dologra vagyok büszkébb, a családomra. Négy gyermekem van, a legnagyobb huszonhárom, a legkisebb nyolc éves. Ő az egyetlen lány, és túlzás nélkül állíthatom, hogy fantasztikus. Már most úgy kommunikál, mint egy tizenhat éves, talán ő lesz, aki újságíró lesz, és folytatja amit elkezdtem.

Lónyai László

# Felkelés az interneten

## Használók az uzsora ellen

Az után, hogy a Telefónica spanyol távközlési társaság számottevő mértékben emelte a helyi beszélgetések díját, tiltakozásul az ibériai internet-előfizetők jó része szeptemberben két hétig nem használta a hálózatok hálózatát. Az eredmény: a Telefónica visszakozott, tárgyalásztalhoz ült az internetezők megbízottaival, osztott-szorított, majd visszavonta a tarifaemlést az este 8-tól reggel 8-ig tartó időszakra, továbbá a sokat szörfözők 100 órán át félláron használhatják a telefonvonalat.

Spanyol példára november 1-jén Németországban kerül sor az első internetes sztrájkra. A Dark Breed kezdeményezés szövívője, Thomas von Treichel <http://www.gamespy.de/internetstreik> hangoztatja: ez még csak a kezdet, mert ha nem érik el a kívánt hatást, folytatják az akciót a helyi telefonarifák drasztikus csökkentéséért. Arra szólították föl a kis híján nyolcmillió német internetező közösséget, hogy november első vasárnapján ne küldjön elektronikus levelet, ne szörfözzön, böngésszen a hálózaton 24 óra hosszat, és a honlap-üzemeltetők is csupán egyetlen fekete oldalt te-

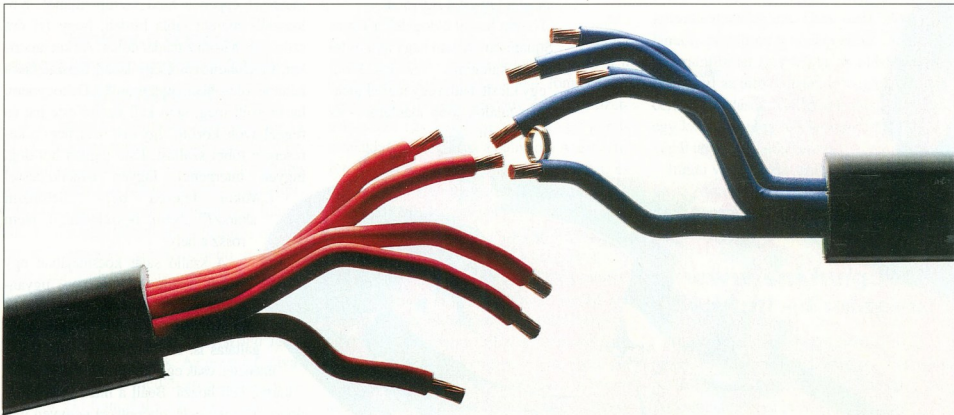
gyenek elérhetővé, rajta egy szó álljon: Sztrájkolunk. – Kiszámfitták: naponta átlagosan 5,1 millióan kapcsolódnak internetre, és ugyancsak átlagosan kétmárkányi telefonszámlát generálnak, 10,2 millió márkás bevételhez juttatván a Matávban is tulajdonos Deutsche Telekomot.

A németek adnak a formára is: bejegyzett egyesületként hívják harcba az internet-előfizetőket a tarifacsökkentésért és a hálózatot használók számára adandó kedvezményekért. A fiatalok által kezdeményezett bojkottot szakértők, sőt a kartellhivatal elnöke is támogatja. Példaképek az Egyesült Államok, ahol a telefonért szerény havi átalányt szednek, az internet pedig gyakorlatilag korlátlanul használható és ingyenes. A németek célja, hogy



óránként 1 márkáért mérje a távközlési óriás (és vele együtt a többi szolgáltató is) az internetkapcsolatot, és a 100 óra fölötti használat legyen ingyenes.

K. L.



## Az analóg és a digitális technológia ideális házassága.

Egy frigy, melyben az Océ a digitális technológia rugalmasságát és az analóg rendszerek teljesítményét sikeresen párosította.



Fénymásoló rendszerek




Mérnöki nyomtató és másoló rendszerek



Nyomtató rendszerek

Az Océ rendszerek megbízhatóság, alacsony üzemeltetési költség és kiváló minőség jellemzi. Ha többet kíván megtudni az Océ fénymásoló, mérnöki és nyomtató rendszereiről, szívesen állunk rendelkezésére az alábbi számokon.

Océ Hungária Kft., 1241 Bp., Pf.: 237. 1135 Budapest, Hun utca 2.  
Telefon: (1) 236-1040, Telefax: (1) 239-3633.

Océ. Másképp eredeti. 

*Még hogy ingyen – jó vicc! Sehol sem ingyenes az internet. Én kérem Magyarországról jövők, ott aztán igen fejlett az internetes kultúra, és ott szinte sehol nem ingyenes az internet. Ha pedig mégis, nem lehet hozzáférni a helyhez a nettárhásóktól. De ha mondja, én tényleg beülök, és ki sem szállok, és minden létező ismerősömmel levelet írok, jó honi szokás szerint mindenkit felirtva. Hogy azt nem lehet? Iszom én sört, ha csak ez a feltétel. Még hogy csak fél órá? Mit lehet fél óra alatt alkotni? Ja, csak a méletem csekkel-jam? Micsoda hely... pedig ahonnan én jövők, ott aztán igen fejlett az internetes kultúra.*

# Atomhangya

## Közinternet a tengeren túl

Délelőtt még a jetlag-tól kábán keresgélek valami elfogadható reggelit, mikor belebotol egy internet-reggeliző helyre. Virtuális bagel? Nem, csak ingyenháló azoknak, akik hajlandók kifizetni a dupla árat a tonhalas szendvicserért. Kicsit sokallom a hét dollárt, de benézek. Lesz, ami lesz.

### www.bigmagic.com – New York

Nem ülök le, csak állok bután a formavezetett asztalok és bioszékék között a halkán suhanó pincémők útjában. „Van helyfoglalás?” – kérdezi egy manóknak is beillő virtuálhostess, de ki kell ábrándítanom. Most vagyok itt először, és fogalmam sincs, mi az ábra. „Akkor sajnos nem tudunk segíteni. Holnap reggel esetleg?...” Ránézek a huszonegy inches képernyőkre meg a puha párnás fejhallgatókra, aztán inkább kibotorkálok, és egy hatodik sugárúti hagyományos rántottázó műanyag ülésén elveszek a New York Times hagyományos információiban. Azt legalább le is kávézhatom ötven centért; igaz, fél kiló. Michael Jordan még egy bajnokságot nyert a Bullsnak.

Tömött hassal üldögélek a Times Square-en, és nem hagy nyugodni ez a hálótéma. Nézzünk körül egy kicsit, hátha egy mellékutcában találok jobb ajánlatot – és valóban.

utólag, minden megkezdett hat perc húsz cent, minden elküldött e-mail plusz tíz. Kávé, tea, süti. A véceben csótány.

Egész napos csavargás után az este az East Village-ben ér; megpróbállok bejutni egy dzsesszbába. Azt mondja a cégér, hogy „Internet Cafe, Live Jazz Nite!”, azaz minden este élő koncert, egy helyen a gépekkel. A zenekar a terem közepén, a pincérek szinte a dobszerkón keresztül mászkálnak ide-oda. A sarkokban ülnek a számítógépes vendégek, fölöttük egy felirat nagyvonalúan hirdeti: igen, szabad enni a klaviatúránál. Ez a szabály úgy kell a netbárokba, mint az autókba a letekerhető ablak. Kissé nyomasztóan hatnak egymás mellett a dzsessz és a monitorok, de hozzá lehet szokni. Kis értetlenkedő hőbörgés után napirendre térek az ügy fölött, és ezúttal nem egerintek. A dzsessz az dzsessz.

### www.globalbackpackers.com – Toronto

Toronto már a diákszállón kenterbe veri New Yorkot. Egyrészt, mert nem félek letenni a táskámat az akkurátusan felsikált padlóra, másrészt éppen a háló szempontjából. Kolosszális méretű tábla hirdeti, hogy fél óra szörfözés három kanadai dollár. Az két amerikai, morfondírozom; egy kicsit borsos. Nem lehetne olcsóbban megúszni? „Dehogynem, ha itt száll meg, nem kell fizetni este hat és reggel nyolc között.” Így már más, nem is kevesem a többi szállást. Este ingyen hot-dog, ingyen internettel, ingyen ismerkedéssel („Mikor fejezed be?” „Szörfözni akarsz?” „Nem, beszélgetni.”). Nem rossz a hely.

A szálló saját kocsmájában egy másik számítógép is van, ugyanolyan áron lehet rosszalkodni, mint a hallban. Sőt, van video e-mail szolgáltatás is. Lehet küldeni multimédiás üzenetet, csak egy e-mail cím és egy hitelkártya kell hozzá. Beáll a hitelkártya-tulajdonos a kamera elé, eljöpofizza negyven másodpercben, mi történt vele, aztán beírja az e-mail címet, és örül, hogy megúszott egy levélírást. Vissza is lehet nézni, amit alkotunk. Modern, fejlett, kicsit nyomi érzés. A nagy kommunikálás után meg lehet menni csavarogni.

### www.insomniacafe.com – Toronto

Ki sem kerülhetném. Az egyik legnagyobb szórakozónegyedben, az egyik legfényesebb neonreklám alatt van a bejárat, és a

M a -  
n ö k e n  
ugyan nincs,  
reték meg van,  
de alig pár saroknyit  
kell gyalogolni, és a gé-  
pek izmosak. Fél óra egy  
dollár, amit még én is me-  
gengedhetek magamnak,  
úgyhogy lehuppanok az  
egyik gép elé. Fizetni





gyönyörű belső tér csábításának lehetetlen ellenállni. Nem proccos, de nagyon tiszta és nagyon modern bútorok, kellemes zene, külön dohányzóhelyiség és külön internetes helység. Ott enni nem lehet, de a gépek brutálisak. Pentium II processzorok, 64 mega RAM, nagy rakás játék, internet, e-mail, minden, ami kell. A tizen-egynéhány gépből csak három szabad; az egyiket magamévá teszem. Először a hely saját honlapját nézem meg, aztán dobok egy hátast. Mert hát szép. Aztán majdnem kitesznek, mert nem fizetem és – még – nem is fogyasztottam, ami nem ér. Rendelek egy sört, hogy békén hagyjanak, és elintézem a levelezésemnek a diákszállásról megmaradt darabját, közben pedig megnézem, hogy a további útvonalam hogyan alakul majd. Megnézem a menetrendet a Greyhound-nál (az amerikai Volán), rendelék egy buszjegyet, és kikötöm, hogy én csak ablak mellett ülésen érzem jól magam. Semmi gond, meglez az írs.

Körülbelül húsz perce lógok a szeren, mikor a képernyőn kinyílik egy ablak, és egy rajzolt figura közi, nem szép dolog feltartani a többi netre várót, legyek szíves befejezni, amit éppen művelek, és fáradjak át a virtuális sörözőből a realisba. Semmi erőszakosság, csak egy udvarias figyelmeztetés, hogy ugyan legyek már civilizált. Büszkén felszegem a fejem, és otthagom a klaviatúrát; valahogy kínosnak érzem az újbóli felszólítást.

## **www.cityvu.com/cybermind.htm – Montreal**

A Cybermind Montreal belvárosában (a St. Catherine streeten, amelynek a cityvu.com-on saját lapja is van) egy inkább nappali, mint esti üldögélő hely – az a tipikus fajta, ami Magyarországról úgy hiányzik. Elsőre egy feltuningolt dizájnos menza jut róla eszembe, aztán beljebb mászom, ahol még a plafonról is monitorok lógnak. Kezembem a kávéval leülök az egyik izomgépű masina elé, és észre sem veszem, hogy ez itt milyen szép. Halk zene, szolid fény, nem szék formájú székek. Az egyetlen zavaró tényező talán a mellettem nintendős tizenéves, aki franciául szitkozódik, mert egy lezuhanó köszikla félig halálra zúzza. Virtuálisan, persze.

A hely legnagyobb előnye, hogy rengeteg (legalább ötven) gép van. Valószínűleg tömöttébb napközben, mint este, mikor az internetezésnél minden program jobb; ezzel persze a tulajdonosok tisztában is vannak, ezért csak tízig vannak nyitva, ami errefelé pofátlanul korai. Az árfekvés nagyjából középkategóriás (fél óra két dollár, e-mailek kórtalanul), de a kávé nem drágább, mint máshol.

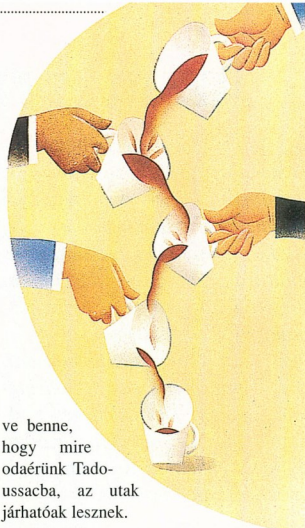
## **www.hostellingmontreal.com – Montreal**

A montreali diákszallón is ugyanolyan könnyű az internetezés, mint Torontóban. A futurisztikus videomail elképzelés helyett azonban itt egy sokkal hasznosabb szolgáltatással álltak elő: üzeneteket lehet hagyni és kapni. Mindenkinek saját postadéjaja van, ahova a hostelen belül és nemzetközileg is lehet üzeneteket hagyni. Az egész ötlet nyilvánvalóan abból a feltételezésből indul ki, hogy a legtöbb vendég marad elég hosszú ideig ahhoz, hogy fenntartsion egy ládát. Ha legalább egy-két hétig megülnék Montrealban – ahol egyébként simán el lehet ennyit tölteni: a város dugig van programokkal –, talán érdemes ilyesmire kifizetni a napi egydolláros bérleti díjat. Akiket viszont megkérdeztem, azok mind legfeljebb három napot maradtak, és csak a hagyományos e-mailes szolgáltatást vették igénybe, amely vendégeknek ingyenes. Igaz, a tulaj szerint telente megoszlják a szállót a hosszú távú lakók, például az itt tanuló, de a kollégiumot nem kedvelő japán egyetemisták. Ők aztán nagyon hálásak a szolgáltatásért, amit ráadásul féláron kapnak, mert egy hónapnál tovább használják.

## **www.fjord-best.com/ajt/framesang.html – Tadoussac**

Tadoussac egy kis bálnavadász faluból nőtt ki magát egy kis bálnazető faluvá a Szent Lőrinc-folyó torkolatánál. Jönnek a turisták, végigbuliznak néhány éjszakát, fizetnek, aztán egy hajnalon beülnek egy gumicsónakba, és megnézik a bálnákat. Azért is fizetnek, aztán esznek egy utolsó omlettet, és elbuszoznak a civilizációba. Szinte az egész falunak ez jelenti a megélhetést. Internet persze van.

A diákszalló netes oldala egészen meglepően szép. Mintha rájötték volna, hogy a semmi közepén lenni jó ugyan, de ha nem lehet bármikor leugrani a sarokra információért (és ez főleg a több méteres téli hóban igaz), akkor érdemes az olyan játékokba investálni, mint az internet. Megalkották hát ezt a honlapot, az összes internetes szolgáltatással együtt, és azóta – saját bevallásuk szerint – dölnék az üzenetek. Kifelé is, befelé is. Mert az egyébként állandóan őrizetlenül hagyott gépen itt is ingyenes az e-mailezés, ha a szállón lakunk. Az sem mellékes, hogy a honlapról helyben is fel lehet készülni a bálnákba a személyes találkozás előtt. Az olyan dolgok, mint on-line bejelentkezés, információkérés és helyfoglalás, szinte természetesen errefelé. Ha a hó miatt nincs átjárás, szobát foglalni akkor is lehet, reményked-



ve benne, hogy mire odaérünk Tadoussacba, az utak járhatóak lesznek.

## **www.fourmiatomik.com – Québec City**

Az utolsó állomásom Québec City, Kanada talán legfranciabbb városa. A Fourmi Atomik (Atomhanga) meg a kedvenc presszóm, közvetlenül az óvárosi negyed szélén. Klasszikus franciás kávézóterasz, napilapokkal, kávéval, kiflivel. És internettel. Gép a sarokban, ha fogyasztasz, a tiéd egy órára – mondja egy kicsit közvetlenkedő felirat. Csak vetek rá egy pillantást, és felfrom a honlap címét. Átfutom a programfüzetet (kis felirat az oldalak szegélyén: „ezt az infót a neten is megleled”), koncertek, előadások, kiállítások. Aztán rendelék egy kávét, és el is feledkeztem a hálóról. Azt végül is bárhol zaklatatom.

Itthon vagyok már, mikor megint eszembe jut az Atomhanga. Beleukukantok a honlapjába, és nem kell csalódom. Olyan, mint a hely maga. Karakteres, informatív, kellemes.

## **www.sni.hu/goethe.html – Budapest**

Magyarországon is van lehetőség közinternetezésre. Ha kitartóan kerestünk, eljuthatunk például az Andrássy útra, a Goethe Intézet <cermann> nevű internet-kávézójába. A három gépen delután kettő és hét között ingyen lehetne nyomolni az infosztrádné, de reménytelen a hozzáférés. Ha mégis feltett szándékunk, hogy ott fogunk szörfözni, jobb reggel odamenni, vagy letáborozni pár napra, esetleg baromi szerencsésnek lenni. Itthon ugyanis sehol nem ingyenes az internet. Ha mégis, az olyan attrakció, és az olyat általában erőn felül kihasználnák honfitársaink. Pedig itt aztán igen fejlett az internetes kultúra.

**Dunai Márton**  
(mdunai@emc.elte.hu)

# Az internet és a szerzői jog

*Az utóbbi időben egyre több a telemédiával foglalkozó cikk, írás, tanulmány. Ezek a publikációk ugyanakkor szinte kizárólag az új eszköz társadalmi, gazdasági és kulturális hatásával, technikai feltételrendszerével foglalkoznak, miközben a jogi környezet vizsgálatára alig találunk példát. Kétségtelen tény, hogy a telemédia szerzői jogi rendezését illetően még elég sok a tisztázatlan kérdés, ebben az írásban mégis erre teszünk kísérletet.*

## Zavaros viszonyok

A leginkább vitatott kérdés ezen a területen az internet szerzői jogi megítélése és értelmezése. Az internet kétségtelenül a korlátlan szabadság látszatát hordozza magában, ami azt sugallja, hogy ebben a közegben jogi tiltások, előírások nem érvényesülnek. Ezt az érvelést látszik alátámasztani, hogy az internet lényege – szemben a hagyományos, anyagi formában zajló műtovábbítással és felhasználással – a szerzői művek elektronikus úton való szabad felhasználása és nyilvánosságához közvetítése.

További zavaró körülmény, hogy az internet egy sokszereplős piac, ahol nem csupán a szerző és a felhasználó áll egymással szemben, hanem a szolgáltatók, közreműködők sokasága vesz részt a tartalom kialakításában és a fogyasztó képműjére való eljuttatásában. Végül a szerzői jogok összekuszálódásához, illetve gyengüléséhez vezethet a távközlési monopóliumok műsor-szolgáltatóvá és műsor-előállítóvá válása, hiszen a szerepek átrendeződése még inkább felborítja a hagyományos szerző-felhasználó viszonyt.

## Korlátok és érdekellentétek

A bizonytalanságok ellenére sem állíthatjuk, hogy a jog minden tekintetben kibővös marad az internettel szemben. A világhálón terjesztett (közölt) gyermekpornó például éppúgy tiltott és súlyos jogkövetkezményeket von maga után, mint a nyomtatott formában vagy videokazettán terjesztett pedofília. A szabadság lényegében az internet felületén lévő adatokhoz való hozzáférésben, a lehívható adatállomány letöltésében nyilvánul meg.

A szerzői jog és az internet kapcsolata már jóval bonyolultabb, ugyanis a szerzői jogi rendezések mindegyike a hagyományos műtípusokra és műfelhasználásokra épül, következésképpen az interaktív, „lehívásos” adatátvitellel nemigen tudnak mit kezdeni. A nemzetközi szerzői jogi szervezetek tehetetlensége miatt nincs a tagországokra nézve egységesen kötelező norma, így a megoldás az egyes országok jogalkotására és/vagy jogalkalmazására vár. Az esetjogra épülő angolszász országokban már megszülettek az első precedens értékű ítéletek, amelyek elrendezik az internetes felhasználások szereplőinek felelősségét. Magyarországon ez a feladat az új szerzői jogi törvény előkészítőjére vár. A legfőbb probléma a két intézmény közötti konfliktus: az internet alapelve a szabad információáramlás, míg a szerzői jog egyik alapelve az, hogy a szellemi tulajdon jogosultjának kizárólagos engedélyezési joga van műve többszörözésére és közönséghez közvetítése tekintetében.

## Engedélyezés és megjelenítés

A másik probléma a már említett fogalmi behatároltság: az internetre nem könnyű értelmezni a szerzői jogban bevett felhasználás, többszörözés és nyilvánosság fogalmakat. Gondot szokott jelenteni az alkalmazott jog meghatározása, de ez mára megoldódni látszik: konfliktus esetén a szerzői jog tartalmát annak az államnak a joga szerint kell megítélni, ahol a védelmet kéri. (Erzett van kiemelkedő szerepük az egyes országok jogvédelmi szervezetei közötti szerződéseknél, melyekben kölcsönösen képviselik a másik ország szerzőinek érdekeit.) Nagyböb probléma annak eldöntése, hogy az internetezés időben és helyileg egymástól elkülönülő műveletei közül melyek minősülnek szerzői jogilag releváns felhasználásnak, illetve többszörözésnek.

A többszörözés fogalmi körébe pedig beletartozik az elektronikus tárolás és a számítógépes vezetékes hálózaton átvitt művek anyagi formában való előállítása is, de pusztán a fizikai hozzáférhetőség biztosítása még nem többszörözés. A nyilvános előadás fogalma is kiegészül a szerzői művek számítógépes képernyő („display”) való megjelenítésével (lehívható tételével). Érdemes végiggondolni, hogy a mű megjelenése (nyilvánosságra hozatala) azt nem a szolgáltatótól, hanem a művet a számítógépes képernyőn megjelenítő végfelhasználótól függ.

Nagy kérdés mindezek után, hogy ki a felelős az interneten közzétett adathalmaz tartalmáért, illetve ki köteles a felhasználásért díjazást fizetni a szerzőknek. Mint említettük, az internet-hozzáférés egy sokszereplős láncolat végeredménye.

## Megosztott felelősség

A folyamat részese az adatokat a nyilvánosság számára hozzáférhető gépi memóriában rögzítő magánszemély vagy cég. További láncszem a csupán fizikai hozzáférést biztosító szolgáltató (pl. Matáv, British Telecom). Ők csupán teljesítési segítők, vagyis nem felelősök őr. Közülük választanak az adattárolási lehetőséget, illetve hozzáférhetővé tettelt biztosító szolgáltatók (service providers). Ezek a szervezetek kezelik az ügyfelek adatait, ők működtetik a szervert, így bizonyos esetekben az USA bíróságai megállapították felelősségüket, ha tudtak a jogsértésről. Végül a legfontosabb láncszem a tartalom-szolgáltató, az úgynevezett on-line szolgáltató (content providers), aki előfizetési díj ellenében rendezett adatbázisokat, tematikus válogatásokat kínál a fogyasztóknak. Felelősségük vitán felül, töltünk nyugatra már többükkel átalány-felhasználási szerződéseket kötnek a jogtulajdonosok.

## Lehetséges megoldás

Körvonalazódik egy olyan megoldás, hogy az internetről lehívott védett mű letöltéséért az audio- és videokazetták magancélú elektronikus másolásához hasonló, a készülék árban beépített átalány szerzői díjazást vezessenek be. Ez a megoldás összhangban van a regionális jogdíj közleg bevezetésével is: ezt a díjat (átalányt) a könyveket, napilapokat, folyóiratokat sokszorosító berendezések gyártói-nak, illetve importőröknek kell megfizetniük a szerzők, könyv- és lapkiadók érdekvédelmi szervezeteinek. A törvény-előkészítők feladata tehát – a fogalmi pontosításokon túlmenően – a lehívással való átvitel és hozzáférhetővé tétel engedélyezési jogának kimondása, melyhez természetesen szűkítés kapcsolódik. A jogosult kör: a szerzők s a szomszédos jogosultak (előadóművészek, hangfelvétel-előállítók). Mivel az egyedi érvényesítés nem tűnik hatékonynak és célravezetőnek, várhatóan a közös jogkezelés köre fog bővülni az „egyéni nyilvános számítógépi hálózatos átvittel” (sajnos egyelőre nincs szebb kifejezés erre a tevékenységre). Az internetszolgáltatók kártérítési felelősségét pedig a bírói gyakorlatnak kellene kimondania.

Dr. Kiss Zoltán



## Öt érv arra, miért a mi színes nyomatásunk a legelbűvölőbb.

### Elkészítő színek – kisebb tintacseppekből

A HP PhotoREt II szín-rétegező technológiája olyan parányi tintacseppekkel dolgozik, hogy ugyanabba az apró képpontba akár 16 rétegben is képes cseppeket juttatni. Így aztán tényleg tenyűgöző színeket nyomtathat.

### Pontosabb színek

A HP új technológiája a tinta mikrocseppeit sebészi pontossággal helyezi el. E precizitásnak köszönhetően csökken a kép szemcséssége, raszteressége, és az apró részletek is előugranak.

### Fotóminőségű nyomtatás – gyorsabban mint valaha

Az új szín-rétegező technológia egyedülálló megoldással továbbítja az információt a nyomtatófejhez, így Ön a fotóminőségű képeket is egy szempillantás alatt nyomtathatja ki.

### Fotóminőség – speciális papír nélkül is

E különleges technológiával Ön ezektől végre hétköznapi, irodai papírra is fotóminőségben nyomtathat.

### Tökéletesebb színes nyomtatás a HP nyomtatórendszerével

A HP nyomtatórendszerében a tinta, a média és a PhotoREt II nyomtató egységes rendszert alkot, ami garantálja, hogy az Ön képei mindig tisztán, élesen jelenjenek meg.

### Photo REt II colour layering technology



## A kicsi kocsi visszatér

Bizonyára sokan emlékeznek a négy-öt évvel ezelőtti számítógépes korszak egyik leg-aranysorozatú játékára, a kedves kis autó történetre: Putt Putt kalandjaira. A program varázsereje abban állt, hogy ha bármihez is hozzáértünk az egér nyílával a képernyőn, akkor az életre kelt. Nemcsak az első résznek, de a folytatásoknak is hatalmas sikere volt. Azután minden csendes lett, a kiadó – a hatalmas érdeklődés ellenére – nem jelentetett meg újabb részeket. Most Putt Putt megújult formában, még szebb grafikával és ötletes megoldásokkal visszatér a képernyőkre. A Magyarországon egyelőre még nem kapható folytatásban a kisautó nem kisebb feladatot kap, mint hogy meg kell mentenie az állatokat lakót. A történetben aktív szerep jut a játékosnak, akinek döntéséről nagyban függ az események kimenetele.

## Az elnök visszavág

Azt már megszokott dolognak vesszük, ha Bill Gates tartodobalás utáni fényképe egy órával az eset után már elérhető volt a hálón. Most viszont még ennél is különlegesebbet fedeztünk fel. Az már senki előtt sem titok,

hogy az Egyesült Államok elnöke, Bill Clinton komoly gondban van Monica Lewinskivel folytatott „közeli” kapcsolata miatt. Ezt a komikus helyzetet figurázta ki egy internetről leltethető szoftver. A játék tulajdonképpen azt akarja bemutatni, hogy Billy Boynak mennyi támadást, buktatót és kellemetlenséget kell elviselnie nap mint nap. Feladatunk mindössze annyi, hogy ezeket a kellemetlenségeket – egy kalapács segítségével – visszaverjük oda, ahonnan jöttek. Vagyis a föld alá. Minél gyorsabbak vagyunk, annál magasabb pontszámot kapunk a „meccs” végén. Ja igen: érdemes megfigyelni az elnök étkezési szokásait is. A játék a [www.nvisiondesign.com](http://www.nvisiondesign.com) címről tölthető le.

## Viperaverseny

A Sierra bejelentése szerint még ebben az évben hiperrealisztikus autóverseny-szimulátor dob piacra a cég. A Viper RACING fejlesztői az abszolúte tökéletes látványra és nem kevésbé tökéletes modellhűsége törekedtek. Az ígéretek szerint az ütközések, a hordapadok, a szélvédő törései mind-mind meggyőzően hatnak majd a játékosra. Mind ezt a 3D-technológia teszi lehetővé, amelyhez nem kis gépre lesz szükség. A Sierra ugyan tagadja, hogy 200-as MMX-nél nagyobb gépre optimalizálták volna a játékot, de azt megerősítette, hogy legalább 8 megás Woodoo II-re lesz szükség ahhoz, hogy a látványt teljes pompájában élvezhessük.



Informatikai magazin a TV2-n.  
Nézzen minket egy PalmTopért!  
Szerdánként éjféltkor,  
illetve péntekenként 11.30-kor.

@KvÍzlelő:

Az adás közben három kérdésre várunk három választ... méghozzá e-mailen. A helyes megoldások helette sorsoláson vesznek részt. Ez alkalommal a szegedi Németh Sándor volt a szerencsés ([nemeths@hotmail.com](mailto:nemeths@hotmail.com)), aki ingyen internet, és egy szoftvercsomag tulajdonosa lett. Már csak 2 hét, és sorsoljuk a PalmTopot a helyes megfejtők között. Következő @KvÍzlelő a következő Kuk@c-ban a TV2-n.

A szerdai adás tartalma:

Szerény volt az idei Compair, de egyikét újdonságra mégis rátaláltunk. Elmondjuk, mitől még drágára az LCD asztali monitor, és hogy miképpen hamisították. A közös Európa miért nem jár közös nyelvennel, vagyis miért fontosak a fordítórendszerek? Miből él a TTC Galéria, hogyha mindenki számára ingyenes? Milyen stratégiák alakultak ki a webreklám szakmában, és egyáltalán mit ér a reklám, ha web?

Az adatvesztés esettanulmányai kivétel nélkül izgalmas történetek. E történetekben benne van az örök kérdés: hogyan történhetett ez meg velem, avagy mit kellett volna tennem a baj elkerülésére?

Révbíró Tamás ([kilroy@mail.mtatv.hu](mailto:kilroy@mail.mtatv.hu)) levele, melynek lényege: ne riogasson Kürti úr, mondja meg, mit kell tenni, készített arra, hogy ez alkalommal ne egy izgalmas esetről, hanem a teljes körű (globális) adatvédelemről írjak. E témának a tudományos igényességgel megfogalmazott, teljességre törekvő, szabványban rögzített eljárások adják a keretét. Nem könnyű olvasmány. Ismeretterjesztő változatban közreadom.

Mit jelent az adatok védelme? Mi az, amit védeni kell, mitől, és mindez mennyibe kerül?

Leegyszerűsítve:

– Vannak eszközök (gépek, hálózatok, programok) és ezek segítségével kezelt input/output adatok és adatbázisok. Az érté-



kes, védendő információ ezek terméke. Jó közelítéssel ez az adatvédelem tárgya. Ez a kör elméletileg jól behatárolható, és erre a körre megfogalmazhatók az általános védelmi feladatok.

– Az itt körülhatárolt rendszert egy sor külső és belső hatás éri vagy érheti. Vírus, tűz, emberi mulasztás, szándékos károkozás, rendszerelem-meghibásodás, stb. Ezek a hatások mérhetők, becsülhetők, rendszerbe foglalhatók, vizsgálhatók, modellezhetők.

– Általában a költségek peremfeltételként, vagy célfüggvényként jelennek meg. Létezhet egy adott kettő, amiből a védelmet meg kell valósítani, de feltehető úgy is a kérdés, hogy az adatvesztés kockázatának csökkentése mennyit ér meg?

A korszerű adatvédelmi rend-

szereket az itt felsorolt három alapelemből gyúriák ki, és a hazai szóhasználatban globális adatvédelemnek nevezik. A globális adatvédelem azt jelenti, hogy az információtechnológiai (IT) rendszer valamennyi elemét külön-külön is és együtt is folyamatosan ellenőrzik az adatok védelme szempontjából, és a költségkereteken belül korrigálják a rendszert. A teljes vizsgálatot (auditot) általában egy külső, adatvédelemre szakosodott cég végzi, aki rávilágít az adatvédelmi gyenge pontjaira, az adatvesztés kockázatára és még egy sereg kézzelfogható paraméterre, mely a felelős vezetők számára világos képet fest a pillanatnyi helyzetről, és kiindulópontot ad a jövő stratégiai döntéseinek meghozatalához. A hangsúly a rendszeres belső és külső, valamint a

részleges és teljes auditáláson és ez alapján az adatvédelmi rendszer folyamatos ellenőrzésén, módosításán, felülvizsgálatán van.

A világ olyan irányba halad, hogy a működőképesnek ítélt módszereket, technológiákat egységesíti, szabványosítja. Ez a folyamat játszódik le most az adatvédelem háza táján is. Az adatvédelmi rendszerek tartalmi, felülvizsgálatuknak formai követelményei, hasonlóan például az ISO 9000 szabványsorozat alapján kidolgozott minőségbiztosítási rendszerekhez, szabványosítottak, illetve a szabványosításuk folyamatban van.

Ahol az adatok komoly értéket jelentenek, ott gazdasági érdek fűződik a globális adatvédelemhez, legfeljebb ezt ma még nem mindenki ismerte fel.

Okos embernek a nagyapja ültet diófát.

Kürti Sándor  
([sandor.kurti@kurt.hu](mailto:sandor.kurti@kurt.hu))



**Az új Netfinity 5500 M10 szerver.** Lotus Domino Intranet Starter Pack


▪ 3 év helyszíni garancia ▪ maximum 2 db Intel® Pentium® II Xeon™  
400MHz processzor ▪ maximum 2GB ECC SDRAM memória ▪ 100Mhz  
buszsebesség ▪ rack- vagy toronykivitelben

# IBM Netfinity: Windows NT-hez és üzleti alkalmazásaihoz terveztük. Megterveztük.

A Windows NT teljesítményének növeléséhez körültekintőbb tervezésre van szükség. Különösen az olyan részletek esetében, mint a hot swap hard diszkek és tápegységek, melyek lehetővé teszik a kritikus alkalmazások megszakításmentes futtatását. Ugyanígyen nagy jelentőséggel bír az M10-es modellbe beépített NetBay3-as állványzat, mely a toronymodell rack-es tulajdonságokkal ruhazza fel. Így további bővítésekre, illetve tetszőleges konfiguráció kialakítására biztosít lehetőséget.

Teljesítménynövelőek azok az újításaink is, melyek révén jobban hozzáférhetővé válnak az egyes alkatrészek.

Ezeknek a precíz részleteknek köszönhetően az 5500 M10 szerverek kategóriájukban a legnagyobb NT teljesítményre képesek. Tekintse meg őket és a Netfinity szerverek többi darabját a [www.ibm.com/pc/europe/netfinity](http://www.ibm.com/pc/europe/netfinity) címen, vagy hívja az **(1) 345-0500** telefonszámot.

 e-business tools



Az IBM termékek az International Business Machines Corporation védjegyei. A Microsoft, Windows és Windows NT a Microsoft Corporation bejegyzett védjegyei. A Lotus Domino és a Domino Starter Pack a Lotus Development Corporation védjegyei. Az Intel, Intel Inside, Pentium és Xeon az Intel Corporation bejegyzett védjegyei. © 1998 IBM Corp. Minden jog fenntartva.

## Forradalmi site

Az 1956-os forradalom és szabadságharc történetének legújabb kutatási eredményei immár a világhálón is olvashatók. Az 1956-os Intézet történeti munkáját elsősorban középiskolások számára készítette, de a kor iránt érdeklődők a [www.sunline.hu](http://www.sunline.hu) és a [www.rev.hu](http://www.rev.hu) címeken szintén elmélyedhetnek az 1953–56 közötti időszak eseményein.

A főszöveg körülbelül 100-120 oldal terjedelmű, de ehhez kiegészítő dokumentumok – fogalommagyarázat, életrajzok, interjúk, térképek, táblázatok, forrásmunkák – kapcsolódnak, amelyek összesen mintegy 1000-1200 oldalt tesznek ki. Multimédiáról lévén szó, természetesen digitalizált fotók színesítik az anyagot, amit az 56-os Intézet szakemberei folyamatosan frissítenek az új, kutatások szempontjából fontos információk felbukkanásával párhuzamosan.

Az intézet egy enciklopédia jellegű CD-ROM megjelenítését is tervezi, ami a multimédia adta lehetőségeket – mozgókép, hang – még inkább kihasználja majd.

## Utcáról a hálóra

Akár az utcán is internetezünk a jövőben. A C3 Kulturális és Kommunikációs Központ által kifejlesztett webterminálók várhatóan a legforgalmasabb köztereken lesznek felállítva, így az arra járó kedvére böngészhet a hálón. Egyelőre csak a prototípus készült el, amit a Budapesti Őszi Fesztivál keretében megrendezett C3 Nyílt Napon mutattak be.

A csillagzó fémdobozról elérhetővé válnak az olyan, többnyire zárt tájékoztatói rendszerek, mint a vasúti és a BKV-menetrend, a mozmíusor, a telefonkönyv és a turisztikai információk. Ezen kívül számos, jellegénél fogva csak az interneten megtalálható szolgáltatást is nyújt majd az eszköz. Többek között levelezni, azonnali tözseinformációkat, friss híreket, időjárás-előrejelzést vagy várostérképet is le-

kérhetnek rajta az érdeklődők. Technikailag mindez – a tervek szerint – egy nagy sávszélességű, úgynevezett ADSL vonal teszi igazán élvezhetővé, amivel valós idejű mozgóképek is lejátszhatók. Először kísérleti terminálokra lehet majd számítani a fővárosban, amelyek sikeres lőkést adhatnak a további telepítéseknek is.

## A félmilliomodik

Október közepén a Westel 900 GSM Távközlési Részvénytársaság ötszázezredik ügyfelét köszöntötte. Az ország különböző pontjain szinte egy időben huszonegyen kötötték új szerződést a Westellel. Közülük sorsolták ki Oláh Edinát. A budapesti hölgy egy tenyérnyi nagyságú MC-16-os professzionális PalmTop számítógépet, (infra-vörös) vezeték nélküli átviteli biztosító GH 688-as mobil telefon és előfizetői kártyát kapott jubileumi mentőként.

Az ünnepi eseményen Sugár András, a Westel 900 vezérigazgatója bemutatta saját fejlesztésű ügyfélinformációs és számlázási rendszerüket, a JAZZ-t is, amely képes kezelni a 2000-ik év problematikáját is. A cég sajtókonferenciáján ott volt Csányi Sándor, az OTP Bank elnök-vezérigazgatója. Elmondta: a távközlési cég előfizetői számára elérhetővé vált a pénztételez Telebank szolgáltatása.

## Olvadni tudó szkanner

A Hewlett-Packard (HP) és a Recognita Rt. új hardware-software megoldást kínál azok számára, akik gyorsan és egyszerűen akarnak rendet teremteni a mindannyiunkat körülvevő irattengerben. A HP új, lapadagolás ScanJet 6250C lapolvasója egyszerre akár több mint kéttucatnyi lap képét képes a számítógépbe beolvasni emberi beavatkozás nélkül. A Recognita Plus 4.0 karakterfelismerő program pedig pontosan és gyorsan felismeri a beolvasott dokumentumokon szereplő szövegeket. A felismerő oldalakat a



program szerkeszthető, illetve szövegeként elmenthető formában jeleníti meg a számítógépből. Ezzel a megoldással újragepelés nélkül a többoldalas anyagok is könnyen számítógépes szöveggé alakíthatók.

## Intelligens Alba Regia

A székesfehérvári önkormányzat támogatását élvező Digital Regia program keretében megállapodást írt alá október közepén a Futuris Rt. és a Datatrans regionális szolgáltató. A megállapodás értelmében a helyi és értelmisségi vállalkozói elit, a két cég és az önkormányzat projektmenedzselő társaság létrehozását tervezi. Remélik, hogy öt éven belül, mintegy 400 vállalkozás, a közműtázmények és legalább 10 ezer háztartás számára számítógépes és internetes végpontokat építenek majd ki. A projekt idén novemberben kezdődik, az első szolgáltatásokra pedig 1999 elejétől számíthatnak a helyiek.

## Kitüntetés az LNX-nek

A Lias-Network Hálózatintegrációs Kft. (LNX) az év partnere díjat kapta az X.400 a kultúra hazai terjesztéséért, ezen belül a Kormányzati Üzenetkezelő Rendszer kiépítéséért. Az Internet Software Solutions Inc. (ISS) – az X.400 szabványú levelezőrendszer Magyarországon is ismert gyártója – az idén Portugáliában tartotta szokásos éves partneri találkozóját. Az októberi egyhetes szakmai tanácskozási keretében adták át ünnepélyes keretek között az LNX-nek a díjat.

## Új vezető

A Megatrend Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft. élére új kereskedelmi igazgató került. A vállalati információs rendszerek fejlesztésében piacvezető cég frontembere Kovács Géza, aki eddig a vállalaton belül az egyik sikertermék, az Infosys program értékesítésével foglalkozott.

Összeállította: Geese Mariann

**AGFA**

**A tökéletes kép**

Digitalisáló  
fényképezőgépek  
szkannerek



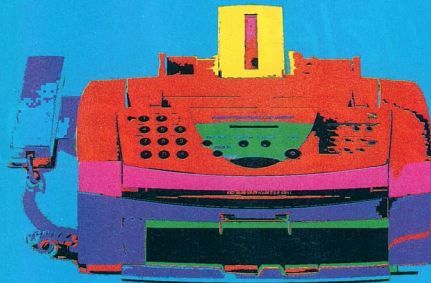
3x2 Zoom, 1600x1200 képpont  
Elforgatható objektív  
Csereilható memóriakártya  
Akkuszedlet-gyorsító

Disztribúció:  
Budapest  
I. ker. Attila út 133.  
Telefon/Fax: 212-1008  
Győr, Tihanyi Á. út 2.  
Telefon/Fax: (96) 502-200

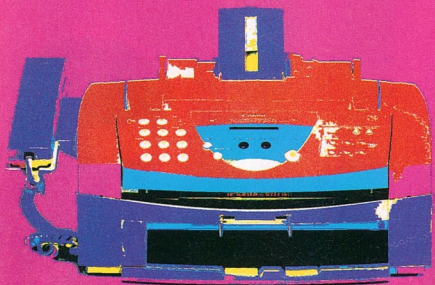
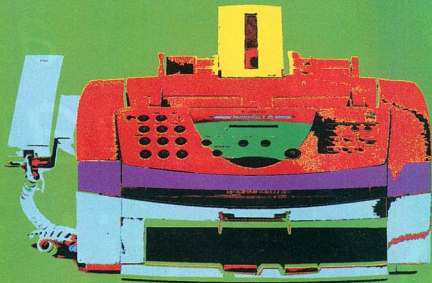


# Canon

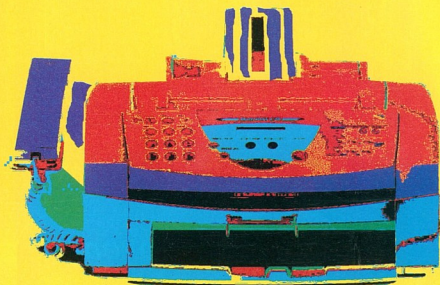
## SZÍNES NYOMTATÓ



## PC-FAX



## MÁSOLÓ



## SZKENNER

CAZ IGAZI MŰALKOTÁSOKNAK TÖBB MONDANIVALÓJUK IS VAN.

Szóval Ön eldöntötte, hogy egy géppel szeretné megoldani a faxolást, a szkennelést, a másolást, a telefonálást és a színes nyomtatást. Rendben. A megoldás az új Canon MultiPASS C20. A kompakt, több-funkciós irodai eszköz, mely mostantól még többre képes: a forradalmian új, karakterfel-

CREATED BY CANON  
... HOGY ÖNNEK MINDEHEZ  
CSAK EGYETLEN GÉPRE  
LEGYEN SZÜKSÉGE

ismerő szoftvernek köszönhetően úgy szkennelheti be vele dokumentumait, hogy azokat

akár tovább is szerkesztheti. Készüljön a legjobbakra!



CANON MULTIPASS C20

BUDAPEST: DELTA ELEKTRONIK Tel.: (1) 250 4275 • HAMEX Tel.: (1) 239 5678 • HOLLAND SZERVIZ Tel.: (1) 319 5167 • INTERELEKTRONIK Tel.: (1) 390 3900 • LEZER Tel.: (1) 214 8090 • MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (1) 262 6666 • ROWEX Tel.: (1) 319 1600 • TONER Tel.: (1) 215 1887 • TRENDEX Tel.: (1) 463 7000 • BÉKÉSCSABA: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (66) 324 760 • BONYHÁD: INTERELEKTRONIK Tel.: (74) 451 111 • DEBRECEN: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (52) 414 156 • DELTA ELEKTRONIK Tel.: (52) 451 452 • TRENDEX Tel.: (52) 410 292 • GYŐR: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (96) 320 233 • KÉCSKEMET: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (76) 321 925 • MISKOLC: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (46) 411 416 • ROWEX Tel.: (46) 358 310 • TRENDEX Tel.: (46) 500 330 • NYÍREGYHÁZA: INTERELEKTRONIK Tel.: (42) 314 073 • PÁPA: TRENDEX Tel.: (89) 324 769 • PéCS: DELTA ELEKTRONIK Tel.: (72) 336 770 • MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (72) 333 987 • ROWEX Tel.: (72) 336 103 • SZEGED: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (62) 444 020 • TRENDEX Tel.: (62) 323 366 • SZÉKESFEHÉRVÁR: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (22) 349 338 • TRENDEX Tel.: (22) 503 801 • TATABÁNYA: MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (34) 310 004 • VESZPRÉM: DELTA ELEKTRONIK Tel.: (88) 402 194 • MŰSZERTÉCHNIKA Tel.: (88) 426 506 • ROWEX Tel.: (88) 407 201 • ZALAEGERSZEG: ROWEX Tel.: (92) 316 804

CANON Hungária Kft.: 1134 Budapest XIII., Váci út 37. Tel.: (1) 465 8020 Fax: (1) 350 4080

\*Járvashat. fogymestől ár

# Akcióban

az üzlet  
leghatékonyabb  
eszközei!

Szeptember 11. és október 30.  
között\* jelentős megtakarítással  
növelheti üzlete hatékonyságát.

## Üzleti fővonal

nettó 60 000 Ft helyett nettó **37 000 Ft**

(bruttó 75 000 Ft helyett bruttó 46 250 Ft)

## ISDN2-csatlakozás

nettó 150 000 Ft helyett nettó **79 200 Ft**

(bruttó 187 500 Ft helyett bruttó 99 000 Ft)

Már egyetlen plusz vonallal is  
nagyban javíthat vállalkozása  
kommunikációján, üzletmenete  
sikerén, nem is beszélve az  
ISDN-ben rejlő további  
lehetőségekről.

\* a szabad kapacitás erejéig



Ingyenes információk Zöld szám:

**06 80 23 23 23**

Internet-cím: [www.mata.hu](http://www.mata.hu)

**Egymás közt**

  
MATÁV